

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 2 (1041) 1970 SAUSIO - JANUARY 8

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA • Tel. 368-6813

Biafra ar Lietuva?

Dar netaip seniai mūsų jaunimas kėlė klausimą: kur svarbiau vykti — lietuviškon stovyklon ar Alabamon neegrų teisių ginti? Praėjusių metų pabaigoje iškilio panašus klausimas ryšium su Biafros kova už nepriklausomybę. Kanadoje, turbūt ir kitur, paskelbta speciali diena, kurioje buvo telkiama moralinė ir materialinė parama Biafrai. Daugelio gimnazijų mokiniai nešiojo gedulo kaspinus ir dalyvavo Biafros akcijoje. Netrukio joje ir lietuvių mokinių. Pamačius jų rimtus veidus, kilo klausimas: o kodėl nėra mokinių akcijos už Lietuvą? Juk lietuviai jaunuoliai, rodo, pirmoji eilė turėtų veikti Lietuvos laisvę. Taip, turėtų, bet jų veiklos ar demonstracijų ta linkme retai tegirdėti. Pasigėrėtinas buvo Lapkričio 13 žygis į Jungtines Tautas Niujorke ir dar vienas kitas mažesnis sujudimas, bet nieko visuotiniai imponuojančio. Buvo kilusi graži iniciatyva — jaunimo žygis už tikėjimo laisvę, bet ir jis nutilo, deja, peranksti. Toks žygis, tik dar visuotinesnis, šiuo metu labai reikalingas. Štai pastaruoju metu įvykiai okupuotoje Lietuvoje dar kartą priminė, kad tebevyksta tyli kova už religijos laisvę. Iš laisvuosius Vakarų pasiekusio Lietuvos kunigų grupės memorandumu Kremlui aiškiai matyti, kad Maskvos uždėtieji varžtai yra tikrai žiaurūs ir pasidarė nebeapkeliami. Jeigu jau grupė kunigų drįso kreiptis į Kosyginą bei išdėstyti nepakeliamą padėtį rizikuodama savo laisvę, galima suprasti, ką visa tai reiškia.

Išėjusios tautiečiai, perskaite minėtą kunigų memorandumą (žiūr. "TZ" 3 psl.), pamatys, kokia iš tikrųjų yra dabartinė Lietuvos tikinčiųjų būklė. Faktiškai tai tėra patvirtinimas to, kas laisvosios spaudos iki šiol buvo skelbta. Tiktai komunistinė spauda rašė ir teberašo priešingai, tvirtindama, kad Lietuvoje vyrauja pilna tikėjimo laisvė, kurią laiduoja netgi sovietinė konstitucija. Atvykstantieji iš okupuotos Lietuvos propagandistai taip pat kalba, kad jokių persekiojimo nėra; esą draudžiama tik "politikuoti". Faktai betgi prabyla kita kalba. Lietuvoje įvesta tikra religijos priešpauža, bet užsieniui ji nerodoma. Ji yra netgi tokia, kad kolektyvinio rašto autoriai joje įžiūri tikinčiųjų Bendrijai ruošiamą mirštį. Toks rūpestis kyla, kai pamatai mažytę Kauno kunigų seminariją, išvartą iš savųjų patalpų ir turinčią vos 30 auklėtinių visam kraštui! Kandidatų yra, bet okupacinė valdžia neleidžia daugiau priimti. O ir tuos, kurie drįsta eiti seminariją, turi patvirtinti kompartijos su savo kulto komisaru. Daugelis dar pajėgūs kunigai jau dabar turi aptarnauti po dvi parapijas. Kunigų skyrimai ar perkėlimai neįmanomi be kulto komisaro — religinių reikalų įgaliotinio patvirtinimo. Vyskupas ar valdytojai negali laisvai lankyti parapijų. Bažnyčios apdėtos mokesčiais. Daugelis jų uždaryta, paversta sandėliais, salėmis, teatrais, muzėjais ir pan. Vilniaus katedra tebera naudojama kaip paveikslų galerija ir koncertų salė. Valdžia kišasi į visą religinį gyvenimą, panašiai kaip Austrijoje dar imperatoriai jozefinizmo laikais — nurodinėjo net kiek žvakų uždegti pamaldų metu. Kompartija smerkia tikinčiųjų kišimasis į politinę sritį, o pati braunasi ir religinę, lyg tai būtų jos teisė. Tai barbarizmas, kuris kultūringajame pasaulyje seniai yra pasmerkta.

Tiesa, yra ir viena kita prošvaitė. Visi su džiaugsmu sutiko žinia, kad Kaune 1969 m. gruodžio 21 d. buvo įšventinti du nauji vyskupai. Taipgi tikimasi, kad klierikų skaičius vienintelėje Kauno seminarijoje bus šiek tiek padidintas. Bet, palyginti, tai tik mažytė prošvaitė, nes visi žino, kad ir nauji vyskupai bus tokie pat pavergtieji, t. y. negalės laisvai veikti, turės lenktis okupacinei valdžiai, vykdyti jos įsakymus, pasirašyti propaganda raštus, dalyvauti "taikos" suvažiavimuose ir liaupsinti sovietinę santarvą bei jos atnešta "pažangą". Jeigu jie to nedarys, susilauks tokio pat likimo, kaip ir vysk. Julius Steponavičius su vyskupu V. Sladkevičium, kurie ir šiandien savo krašte gyvena kaip tremtiniai, izoliuoti nuo savo ganomųjų. Tokios būklės akivaizdoje nėra ko labai džiugauti, nes laisvės — nei tautinės, nei religinės — Lietuvoje dar nėra. Dėlto praėjusi Biafros diena teirime mums pareiškė pirmoje eilėje neužmiršti savosios Lietuvos. Biafros reikalais daug kas rūpinasi ir be mūsų, bet Lietuvos reikalais mažai kas. Visos mūsų išėjusios balsas šiuo metu turėtų norabiti pasaulio viešumojai ir priminti jau gana ilga prispaudą Lietuvai. Maskvos melo kaukė pralaužė rusų intelektualai, mums gi reikia ją nuplėšti nuo pavergtos Lietuvos.

KANADOS IVYKIAI

VISŲ RŪPESTIS — INFLIACIJA

Premjeras P. E. Trudeau, prieš išvykdamas atostogų, žadėjo imtis griežtų priemonių infliacijai sustabdyti, nors jos bedarbių skaičių gali padidinti iki 6%. Pagrindiniu infliacijos židiniu jis pavadino Ontario provinciją. Naujuju Metų dieną per CTV televizijos tinklą transliuotame pasikalbėjime P. E. Trudeau pakeitė ir papildė anksčiau pareiktą mintį. Kovą infliacijai verčia skelbti uždavinį nepriklausančių kanadiečių augsau. Pasak P. E. Trudeau, unijos padėgia tik trečdali dirbančiųjų kanadiečių. Kiti du trečdaliai turi tenkintis mažesniu atlyginimu, kurį dar labiau sumažina kainų kilimas ir dolerio vertės kritimas. Federacinės vyriausybės pareiga yra rūpintis daugumos kanadiečių gerove. P. E. Trudeau prasišarė, jog gali tekti sumažinti kaikiurams provincijoms Otavos sąrašimas doleriu sumas, jeigu tos savanoriškai nemėgins susiveržti diržo. Toms imonėms, kurios kelia savo gaminių kainas, kaip bausmės lazda gali būti pritaikytas mūito sumažinimas tokiems gaminiams. Galutinis žodis infliacijos klausimu bus tartas vasario mėn. invinciančioje federacinės ir provinciniui vyriausybui premiero konferencijoje.

Ontario prekybos ministras S. Randall pirmasis pasisakė prieš premiero P. E. Trudeau kaltinimą, kad Ontario provincija yra pagrindinis infliacijos šaltinis Kanadoje. S. Randall teigimu, dėl infliacijos yra kalta pati federacinė vyriausybė, neatsakingai švaistanti milijonines doleriu sumas, kurių didžioji dalis yra gauta iš Ontario. Pavyzdžiui jis nurodė tris Otavoje planuojamas statybas: \$40 milijonų vertės užsienio reikalų ministerijos rūmus, krašto apsaugos vyriausiąją būstinę ir dominijos statistikos biurą. Pastarieji du pastatai kainuos po \$30 milijonų. Ši kritika, matyt, nebuvo iš piršto išlaužta, nes federacinės vyriausybės jau atidėjo krašto apsaugos vyriausios būstinės statybą.

Naujuju Metų dieną Siaurės-vakarų teritorija pradėjo švesti išsijungimo į Kanados federaciją šimtmetį. Apie 6.500 gyventojų turinti teritorijos sostinė Yellowknife gavo miesto teisės. Žodis radijo baneomis ir teritorijos gyventojus tarė ministras Šiaurės reikalams J. Chretien. Šios srities komisaras S. Hodeson. Premiero P. E. Trudeau sveikinimas buvo perduotas iš magnetofono juostelės. Simtaisiais metais teritorijai numatyti 355 specialūs pareigumai ir 73 kultūriniai orioektai. Eskimų menininkų taryba yra paskelbusi eskimų skulptūrų konkursą su \$4.000 premijomis. Vasaros mėnesiais bus pravestos laiveliu lenktynės iš Fort Providence ir Inuvik. Lenktyniu dalyviai senaisiais indėnų tino laiveliais turės išeiti 1.100 mylių. Yellowknife mieste specialiai pastatyta dė naujauto kūgio formos arenoje numatoma pravesti žiema (Nukelta į 6-tą psl.)

Du vyresniosios kartos kultūrininkai — dail. Adamas Varnas ir Čikagos augštesniosios liutanistinės mokyklos mokytoja bei Lietuvos Istorijos Draugijos sekretorė - reikalų vedėja Alicija Rugytė. Jiedu susitiko Balzeko Lietuvių Kultūros Muzėjuje. Nuotr. J. Kasakaičio

PRANEŠIMAS IS VAKARŲ VOKIETIJOS

Staigus posūkis į rytus

J. KAIRYS

Politinius kelius į laisvuosius Vakarų V. Vokietijai praskynė bei ilgametis kancleris Adenaueris. Prasibrauti pro geležinę uždangą jam sekėsi sunkiau. Tiesa, jis užmezgė ryšius su Maskva, ir kurią buvo net pats nuvykęs, bet anie ryšiai buvo daugiau formalūs. Praktiškos reikšmės jie beveik neturėjo, nes Maskva nerodė jiems reikiamos šilimos. Beveik nebuvo jie pasistūmę ir sekančių dešiniųjų kanclerių laikais. Kiesingerio metu, kai užsienio reikalų ministeriu buvo socialdemokratų partijos pirmininkas Brandtas, jie buvo kiek pagyvėję. Pastarajam tapus kancleriu ryšių reikalai labai suaktualėjo. Tuoj buvo pasirašyta atominės energijos sutartis, dėl kurios nepasirašymo Maskva su savo satelitais labai puldavo Bonną; duotas sutikimas dalyvauti Europos saugumo konferencijoje; prasidėjo pasitarimai Bonnos su Maskva nepuolimo sutarčiai sudaryti; Varsuva sutiko kalbėtis su Bonną apie tarpusavio santykių pagerinimą ir t.t.

Atominės energijos sutartis laikytina pirmoje eilėje Maskvos arkluku, kuriuo ji jodinės visur, kur ji norės. Ir tai darys, kol jai bus naudinga. Vėliau ji spjaus į ją, kaip jau yra spjovusi ir daugybė sutarčių ir įsipareigojimų. Todėl ir nenustabu, kad CDU su CSU partijos nesukubėjo šios sutarties pasirašyti, o dabartinei vyriausybei ją pasirašius, padarė kietokū ir, atrodė, labai pagrįstų priekaištų. Bet iš kitos pusės nepamirština aplinkybė, kad viena Bonn nepajėgė nulemti reikalo. Pasirašymas pasidarė visuotinė mada, nors vėliau dėl jo ir reikės gerokai nukentėti.

Europos saugumo konferencija sugalvojo ir didžiausią domesį jai rodo pirmoje eilėje Maskva. Be daugelio kitų dalyvių, ji siekia tokia konferencija užtikrinti sau ir savo satelitams turimą padėtį Europoje. Dabartinė Bonnos vyriausybė pritaria jos susaukimui ir, žinoma, joje dalyvaus. Kitokio pasirinkimo ji neturi, nors jos nuotaika gadinai ir gadinis R. Vokietija, kuri taip pat dalyvaus joje ir, žinoma, lygionis teisėmis kaip suvereni valstybė. Maskva siekia, kad tokia konferencija įvyktų kiek eilint greičiau. Mat, ji bijo vakariečių politinio sustorėjimo, kuris galėtų įvykti, jei prez. R. Niksonui pavyktų atsikalnuoti nuo Vietnamo. Nemaželiui Maskvai ir Europos Ūkinės Bendruomenės, kuri palės jau konkrečiau pajudėti. Tai sustingęs jai priklausantis valstybės ekonomikai dar danėsiu ir tuo būdu dar daugiau vilios sovietinio satelitais ir Vakarų puse. Anlamai, Maskva yra pasiryžusi dabartinę Bonnos vyriausybę

panaudoti savo ėjimams, kad silpnintų Vakarų, kur V. Vokietija turi didelį vaidmenį.

Nepuolimo sutartis Bonnos su Maskva nėra naujasis dalykas. Sudaryti ją siūlė V. Vokietija jau nuo seniau; bet Maskva nekrepė į tai dėmesio. Atėjus Brandtui į kanclerius, šis klausimas iškilio paviršium ir jau vyksta net pasikalbėjimai tokiai sutarčiai sudaryti. Be to, Bonną siūlo net ir Maskvos satelitams sudaryti su ja nepuolimo sutartis, neišskiriant nė R. Vokietijos.

Bonnai Lenkijos klausimas yra senas dalykas. Jį kelti pradėjo V. Vokietijos kataliku vyskupai. Vėliau kancleris Kiesingeris siūlė Varsuvai tartis su Bonną, nors gal netaip stipriai, kaip kad dabartinis kancleris Brandtas padarė. Be to, kaip pagrindai taikai seniau Varsuva stotė Bonnai tokiu sąlygu, kurios V. Vokietijai nebuvo dar priimtinos. Dabar, atrodė, apie jas lyg ir tyliama. Todėl tikimasi, kad tarp Varsuvos ir Bonnos pasitarimai prasidės neūžligo. V. Vokietijos prezidentas pasisūlė jau net aplankyti Varsuvą, kai tik ji užmezgė diplomatinius ryšius su Bonną.

Praha pati siūlois Bonnai pagrįsti tarpusavio ryšius. Ji da

Du nauji vyskupai Kaune

1969 m. gruodžio 21 d. Kauno bazilikoje buvo įšventinti vyskupais — kun. Liudas Povilonis ir kun. dr. Romualdas Krikščionis. Įšventinimo apeigas atliko vysk. Juozas Labukas-Matulaitis, vysk. Juozas Pletkus ir vysk. Julijonas Vaidotas iš Liepojos. Vyskupas Liudas Povilonis yra vyresniosios kartos kunigas, gimęs 1910 m. rugpjūčio 25 d. Mikieriu kaime, netoli Anykščių miestelio, Panevėžio apskr. Mokėsi Marijampolės mokytoju seminarijoje ir Vytauto Didžiojo universiteto teologijos-filosofijos fakultete, kur gavo kanonų teisės licenciatos laipsnį. Kunigū įšventintas 1934 m. birželio 29 d. Vėliau gavo ir VDU matematikos diplomą. Dirbo Marijampolės Tėvų mariojū gimnazijoje ir 1931-40 m. laikotarpyje redagavo vaiku laikraštį "Saltinėlis". Okupacijos metais klebonavo Klaipėdoje, kur pastatydino naują Taikos Karalienės šventovę. Deja, pastaroji okupacinės valdžios buvo atimta, bokštą nugriautas ir paversta sale. Jos statytojas buvo nubastas keleriu metu kalėjimu. Atlikęs bausmę, klebonavo Vilniaus Nekaltai Pradėtosios Marijos parapijoje. Anksčiau dirbo Panevėžio Puku ir kitose parapijose. Kun. dr. R. Krikščionas yra žymiai jaunesnės kartos kunigas, gimęs 1930 m., o kunigū

įšventintas 1954 m. Taigi, jis subrendo ir teologijos mokslus baigė jau sovietinėje santvarkoje. Dvejim metų buvo išleistas Romon studijuoti kanonų (Nukelta į 6-tą psl.)

Okupuotos Lietuvos kunigai, studijovę teologinius mokslus Romoje, iš kairės: kun. Romualdas Krikščionas ir kun. Viktoras Butkus. Pirmasis jų įšventintas vyskupu 1969 m. gruodžio 21 d. Kauno bazilikoje; antrasis — Kauno kunigų seminarijos (30 klierikų) rektorius

Pasaulio įvykiai

KALĖDŲ RYTA IS PRANCŪZIJOS CHERBOURG UOSTO ISPLAUKE penki greitlaviai be jokių kliūčių pasiekė Haifos uostą Izraelyje. Prieš 1967 m. karą Izraelis Prancūzijos laivų statyklose buvo užsakęs 12 greitlavių, bet gavo tik 7. Likusių laivų pristatymą sutrukdė anuometinio prez. De Gaulle įvestas ginklų tiekimo sustabdymas, kurio laikosi ir dabartinė prez. G. Pompidou vyriausybė. Greitlaviams gauti Izraelis griebsi apgaulės priemonių — buvo sudaryta fiktyvi "Starboard" bendrovė, registruota Panamoje, bet oficialiai priklausanti norvegams. Jai Izraelis padarė greitlavius ir parūpino savo igulas. Ši apgaulė įtempė Izraelio ir Prancūzijos santykius tuo metu, kai Paryžius bando didinti savo įtaką arabų kraštuose. Prez. G. Pompidou vyriausybė dėl laivų išleidimo iš Cherbourg uosto suspendavo du savo generolus — krašto apsaugos generalinį sekr. B. Cazelles ir ginklų agentūros tarptautinio skyriaus vadovą L. Bonte. Iš Prancūzijos buvo paprašytas išvykti Izraelio admirolas M. Limon, vadovavęs Izraelio ginklų pirkimo Europoje misijai. Egiptas turi 20 sovietinės gamybos greitlavių, ginkluotų "Styx" raketomis. Jų efektyvumą liudija 1967 m. rudenį nuskandintas Izraelio naikintojas "Elat". Izraelis savo pakrančių apsaugai dabar turės 12 greitlavių. Atrodė, jie nėra ginkluoti raketomis, bet jas galės pasigiminti Izraelis arba įsigyti kituose kraštuose. Antrasis Izraelio triumfas — sovietų naujausio radaro pasigrobimas iš Ras Gharib vietovės prie Suezio įlankos. Izraelio smogiamieji daliniai, perplaukę Suezio kanalą, užėmė radaro stotį ir jos įrenginius išsivežė dviem malūnsparniais. Šios radaro stoties dėka Egipto priešlėktuviniai ginklai labai taikliai apšaudydavo net pažemę skrendančius Izraelio naikintuvus. Izraelio laimikis bus idomus ir amerikiečiams.

ATNAUJINO DEREBAS

Kinijos ir Sovietų Sąjungos derybės sienų klausimu buvo nutrauktas sovietų užsienio reikalų ministerio pavaduotojo V. Kuznecovo išvykimas Maskvon. Pekingian jis grįžo po Nauju Metų, kai kiniečių dienraščiuose "Liaudis", "Išlaisvinimo Armija" ir žurnale "Raudonoji Vėliava" buvo paskelbtas bendras veidamas. Jame rašoma: "Sovietinis revizionizmas pagreitintu žingsniu skuba į bankrotą. Cirklo klounas Chruščiovas, neseniai vaidinęs visa įveikiantį herovė, dabar jau yra tapęs purvo krūva žmonijos akyse. Dar blogiau sekasi jo ipėdinams — Brežnevui su klika, kurie kasmet atsiduria vis didesniose sunkumuose. Jie Sovietų Sąjungai yra užkrovę priverstinę fašistinę diktatūrą, o už jos ribų praktikuoja agresiją..." Tokiose aplinkybėse sunku tikėtis didesnės pažangos derybse. Kinijos atstovai reikalauja atitraukti pasienio kariuomenę ir tik tada svarstyti sienų klausimus. Jie nori, kad Maskva pripažintų carų sutarčių Kinijai padarytas skriaudas ir jas atitaisytu sutarčių peržiūrėjimu. Šių sutarčių dėka carinėti Rusija išsijojo didelius plotus Kinijos teritorijos, kurią Sovietų Sąjunga dabar laiko savo žemėmis.

NAUJOS KORTELĖS

Cekoslovakijos komunistų vadovybė savo nariams pradėjo išdavinti naujas korteleis. Šios operacijos tikslas — palikti kompartijoje apie 750.000 narių, iš kurių Maskvai ir dabartiniams čekoslovakų kompartijos vadams A. Dubčeko liberalių reformų laikais čekoslovakų kompartija turėjo apie 1.600.000 narių. Sakoma, jog narių skaičių iki 400.000 pareikalavo sumažinti čekoslovakų okupavusios Sovietų Sąjungos kompartijos vadai L. Brežnevas. G. Husakui pavyko išsikovoti kompromisinį 750.000 narių skaičių. Nauju korteliu išdavimas ir daugelio ambasadorių atšaukimas paskatino čekoslovakijos ambasados Berne charge d'affaires Radko Far prašyti sau ir šeimai politinės globos Šveicarijoje, kur jau yra apie 7.000 čekoslovakų pabėgėlių.

TAIKOS DIENA

Popiežius Paulius VI, minėdamas III Taikos Dieną sausio 1, XVI amžiaus Jezaus bažnyčioje meldėsi už taiką. Jis pasmerkė ginklų pardavimą nerutringiems kraštams, stokojantiems plūgu, mokyklų ir ligoninių. Žmogaus rankose tokie mirties instrumentai viena akimirka galėtų uždegti pasaulį ir galbūt sunaikinti žmoniją. Paulius VI taipgi prisiminė nesutarimus skatinančias ideologijas — revoliucinių fanatizmą, klasinę neapykantą, nacionalistinį išdidumą, rasinį išsiskyrimą, komercinio savanaudiškumą, sotaus individo indiferentiškumą kitu poreikiams. Žmonijai, kuri bent principe yra panaikinusi vergiją, neraštingumą, epidemijas, socialines klases, popiežius Paulius VI linkėjo surasti būdus ir priemones karams pašalinti.

SOVIETŲ PLANAI

Amerikiečių laimėjimai erdvėse privertė susimąstyti nevie-nai sovietų pilietėi. Lenino šimtojo gimtadienio metais buvo tikimasi sovietinių pergalių erdvėse. Sias viltis dabar sugriovė su Kremliaus vadų žinia "Pravdoje" paskelbtas mokslininko B. Petrovo straipsnis, kuriame pratistama jog varžybos erdvėse su JAV buvo nutrauktos dėl perdidelio išlaidu. Kosmonautų skrydžiai bus vykdomi tik aplink žemės rutulį, kur planuojama išrensti stotis erdvėse. Mėnulis ir kitos planetos bus tiriamos igulos neturinciais erdvėlaiviais, kuriu pagaminimas ir iššovimas yra eeroiai pigesnis. Toks pasi-teisinimas gali pažadinti naują mintį sovietų piliečių galvose — kaip Amerika įstena vesta dideliu išlaidu reikalaujanti kara Vietnamo ir surasti bilijonus doleriu astronautu žveiams i mėnuli, kai Sovietu Sąjunga tai nestena padaryti net taikos sąly-gose?

EKONOMINIS ATKUTIMAS

Prieš dvejus metus dėl ekonominio negalavimų Britanija buvo priversta nuvertinti savo svarą nuo kanadiškų \$3 iki \$2.60. Valiutos reforma buvo labai naudinga Britanijos prekybai su užsienio kraštais. Pradėdama 1970 m., Britanija grąžino pokarinės skolos \$138 milijonus JAV-ems ir \$34.8 milijonus Kanadai. Nors ji tebera skolina JAV-ems \$3.4 bilijono. Kanadai — \$850 milijonų, vilties teikia biudžetinių metų užbaigo-

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
 Redaktorius — k. dr. Pr. Gaidamavičius; redakcijos narys — Vyt. Kastytis
 Metinė prenumerata \$6, pusmetinė — \$3.50. Rėmėjo metinė prenumerata \$1
 Skelbimui ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų
 turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuomone.
 Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland - Lithuanian Weekly
 Publ. by Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc
 Subscription rates: \$6 per year, \$3.50 for 6 months.
 Deadline for advertisements — Thursday
 Second class mail registration number 0509.
 941 Dundas Street West, Toronto 140, Ont., Canada
 Tel. 363-6813

DIDVYRIUI KARDO NEREIKIA

Kas lanko Belgiją ir užsuka į garsų katalikų universiteto ir namų-valonų studentų riaušių miestą Liuvoną, tas teranda progos aplankyti Sv. Juozapo bažnyčią, kurios rūsyje išlisi marmuru pridengti Tėvo Damijono palaikai.

Kas tas Tėvas Damijonas, kad jo kapas toks gražus? Ką jis nuveikė, kad mirusį lanko valstybės galvos, Bendrijos atstovai, visuomenės iškilieji ir maištingasis jaunimas? Apie Tėvą Damijoną nemažai rašė lietuvių spauda, todėl šios eilutės raupsotojų apstatuli tebus tik mašytė neužmirštuole.

Tėvas Damijonas—Juozas De Veuster — gimė 1840 m. Belgijos Flandrijoje. Tėvas ūkininkas planavo sūnui pavesti ūkį, bet Dievas numatė kitaip. Berniukas augo, žavėjosi flamų didvyrių legendomis. Jų prisikaitęs jaunuolis Zefke (Juozukas) kartą garsiai apsisprendė: "Didvyriai buvo, didvyriai gyvenė. Didvyriu būsi ir aš! Flandrijų didvyriai juk negali išmirti!" Ir nieko nelaukdamas Zefkė nūdrėžė pas kaimo kalvi kardo užsakyti. Tas gis nusišypojęs berniukui atsakė: "Zefke, didvyriu gali tapti ir taikoje. Pieno kardo tam nereikia. Reikia gis širdį kiti meilės ugnyje, kad jį supliūnėtų, ta flamiškoji širdis!"

Pirmąją Komuniją priėmęs Zefkė savo flamiškoje širdyje pajuto ikvėpimą ir tarė sau: "Viespatie, jei tau kada nors manęs reikėtų, aš esu čia!" O tos šventės vakare berniukas motinai prisipažino: "Man atrodo, kad būsiu reikalingas Dieviui, gal tapsiu kunigu?" Motina į tai: "Juozuk, čia Dievo reikalas, pirma būk geru berniuku!" Zefkė augo, brenė, arė, sejo, triušė ūkyje ir jautė, kad ne čia jo gyvenimo prasmė. Kone pilnametis vyrukas Zef pasibeldė į Jėzaus širdies vienuolyno duris Liuvone. Vienuoliai kandidata priėmė, bet i kunigus mokytiš jam neleido ir amžius, ir stoka lotynų bei graikų kalbų mokeriu. Teko likti vienuolyne broliuku Damijonu. Brolis Damijonas dirbo vienuolyne, kasinėjo darže, kaip tėvo ūkyje. Dirbo sode ir kalė lotynų bei graikų kalbos taisykles.

1863 m. apie Liuvoną siautė šiltinė. Ji pakirto vieną misijonierių, pasirengusį išvykti į Havajius. Jo vieton savanoriškai pasisūlė jau klierikas Damijonas. Havajiuose išventintas kunigas, jaunasis vienuolis gydė ligonius.

mokė rašto, atratino nuo prietarų ir buvo pasiruošęs visiems padėti. Žmonės žavėjosi juo ir sakė: "Koks turi būti geras misijonieriaus Dievas, jei atsiuntė tokį gerą savo atstovą."

Kartą misijonieriai tarėsi su savo vylskupu. Po pietų jie šnekučiausi apie misijas ir džiaugėsi jų klestėjimu. Ši miela džiaugsma sukrėtė vienas lietuviškas kunigas: "O ne, broliai, ne viskas klesti ir šviečia. Užmiršome Molukų salos raupsuotuosius. Tie pustą žmones yra visų aplėisti. Jie be kunigo, be gydytojo, numirė nevilčių."

Stiprusis flamas Damijonas pasisūlė vėl savanoriškai vykti į žemės pragar Molukus, iš kur kelio atgal nėra, nebent karste. Išvyko!

Havajų sveikatos policija grūdo i Molukus visur randamus raupsų ligonius ir palikdavo sauloje jų pačių likimui. Tėvas Damijonas ten gyveno su raupsuotaisiais, kurių kūnai dvokė puvesiais, akys plūviavo, kojų ir rankų oda krito gabalais. Viską žemėje praradė, nelaimingieji svaiginosi ir paleistuvavo, nes tai buvo jų paskutinieji džiaugsmas.

Ilgainiui apspirato Tėvas Damijonas. Jis valgė su jais, šnekučiausi, giedojo ir meldėsi, mokė juos, gydė, ramino, kėlė nuotaiką. Po metų raupsuotieji dainavo chore, žaidėtais pirūta grojo orkestrėlyje ir išmoko linksminintis be degtinės ir nuodėmės.

Tai buvo 1884 metai ir daugiau nei dešimtmetis Damijono veiklos tarp raupsuotųjų. Kartą jis, grįžęs namo, emė šiltu vandeniui gautinti pavargusias kojas. Vanduo jam gis atrodė vis pervesus, drungnas. Kystelėjo ranka — vanduo kone verdamas. Damijonas išpylė karštas praktikas — kojų nervai nebeveikė, jis jau irgi vienas tikrujų Molukų gyventojas raupsuotais, vienas iš tu 600. Pavojingoji liga ilgai neveikė gajaus ūkininko sveikatos, bet galų gale pakirto šio flamų didvyrio širdį 1889 m. Ant jo kuklaus kapo draugai iršė: "Niekas neturi didesnės meilės už tą, kuris savo gyvybę atiduoda už draugus."

1936 m. pavasari belgai flamai pasigėbeno savo jauniausiu didvyriu i Liuvoną. Iš Antverpeno uosto lydėjo Damijono karšta karaliaus šeima, valstybės ministriai, žvaigždėti kariškiai, kardinolas, vyskupai ir mašės tautiečiai. Turistas

A + A

ANTANUI AUKŠTAKALNIUI mirus, žmogą **ELENUTĘ AUKŠTAKALNIENĘ** ir artimuosius nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė —

Eugenija Dubinskaitė, Toronto
 Alfonsas ir Teodoras Ilekia
 Jadvė ir Jurgis Karaliai, Cikaga

A + A

ANTANUI AUKŠTAKALNIUI mirus,
 žmogą **ELYTĘ** ir mamą nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė —

H. J. Petkūnai P. V. Mikuckai

MOHAWK FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
 SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
 ĮVAIRŲS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
 VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
 TAISOME IR APTRAUKIAME KĖDES IR SOFAS
 Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVĖS:
 Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
 Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444
 Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Po dvidešimties metų

PROF. ANTANAS MUSTEIKIS

Saukštai po pietų

Vieną kartą Kauno Vytauto Didžiojo universiteto bibliotekoje gavau užsakytą knygą, o bibliotekiniakė keistai pasišūrei į mane ir paklausė, ar nebūsiu vertėjas. Nustebau! Mat, aš ar ne porą mėnesių tą pačią knygą užsakinėjau, ir jai, mokanciai rusų kalbą, atrodė, kad ją galima perskaityti per keletą dienų. O aš, tą knygą lasydamas, tikėjauisi promakti rusų kalbos... Tai buvo "Po dvidešimt metų". A. Dumas nuotykių romano vertinys i rusų kalbą. Dabar mažai ką iš tos pramoginės knygos atsimenu, bet vienas dalykas istrigo i mano atmintį: po dvidešimt metų keturių muškiečių rankos dar mikliau valdė špagas, tik jų kojos sustanė, surambėjo. Bijau, kad ne tik mano, bet ir kitų ateivių kojos — po dvidešimt metų Jungtinės Amerikos Valstybėse ar po dvidešimt deju metų Kanadoje ir kitur — jau ne tokios paslankios. Tiesa, rankos išliko darbosios ir galvos mokerio energiją panaudoti taip, kad dabar reta surasti šeimą be nuosavo namo, jau išmokėto, be automobilio, be kolegijinio mokslo aspiracijų koviesiems vaikams. Žodžiu, per porą dešimtmečių prisivijome vietinius, gal ir pralenkėme, nors ir rambėjantiomis kojomis. O žengėme ir tebežinėjame kartų pramintu taku. Daugelis mūsų tėvų — kaimo žmonės, su pradiniu išimokslinimu ar be jo — leido mus i mokslą, patys prirakinti prie žemės. Taip ir mes naująjame krašte skatiname savo vaikus i augstąjį mokslą, dažniausiai patys neištrūkdam i šio fabriku. Prisitaiykty pagal senasias specialybes, išskiriant medicinos gydytojus ir inžinierius, retai kam pavoko. Ir kai sauštai jau po pietų, žvelgiant iš poros dešimtmečių perspektyvos, galima daugiau išminties paberti. Deja, anuo metu mums jos labai trūko.

Biblioteka ir mokykla

Man aišku, kad didžioji dalis universitetą baigusių ateivių be didelių pastangų galėjo tapti bibliotekininkais ar mokytojais (įskaitant ir profesorius). Abiejų sričių specialistų tuo metu stigo, o ir dabar jų nėra per daug. Baigtesnieji ir užsidarė (intravertai) turėjo veržitis i bibliotekas, drąsesnieji ir atvirieji (ekstravertai) — i mokyklas. Moterys galėjo sprautis i socialines tarnybas (social service arba social work). Žinoma, nebūtinai visi ir visos šioms profesijoms tinkna, bet aš nebejuoju, kad daugumas — taip.

Kliūčių buvo. Bet didmiesčiuose dienos galėjo būti skirtos fabriku, vakarai — kolegijai. Daugelį kalba baugino. Bet jos galima buvo per metus, kitus promakti ir tuo pačiu laiku sužvejoti šiek tiek iškaitų pasirikto laipsnio pakelėj. Ak, yra buvę atsitikimų, kad ateivis, pradėjęs dėstyti mokykloj svetimą kalbą visai nemokėdamas vietinės, studentams pirštu nurodydavo paruostinas namų užduotis iš vadovėlio, o antrą semestrą jau mažai vargo turerėjo. Tarsena ("akcentas") tik žemesnėje mokykloje juoką ar menkinimą sukelia, o augštojoje visai toleruojamas. Tie, kurie jau buvo mokytojais, turerėjo išėiti naują metodikos kursą ir kitus trūkstant dalykus papildyti, bet vėl tapti mokytojais — ypač svetimų kalbų — nebuvo persunko. Baigė universitetus turerėjo iškarto siekti magistro laipsnio, nesivaikydami "teisybės", ar jų dažnas diplomai prilygsta anglosaksiškam magistrui "avikailiui". Turį europinius doktoratus nepritaikomos srityse, pvz. teisė, turerėjo nusileisti žemyn i naują magistrą išgyti. Bibliotekoje, tarp kitko, nedaug ir vietinės kalbos tereikia, o svetimiosios — ypač kaikiuriose skyruiuose — pageidaujamos. Dirbant ir studijuojant durvs vistiek i profesiją pilnai atsivertę, nors ir tektu porą metų ilgiau pastudijuoti bei pavargti. Besimokant ir terminas naujo kraš-

Palikti likimo valiai

Atsimenu, kai prieš emigraciją išvietintųjų stovyklas lankė Amerikos lietuvių atstovai, pasišti NSWC šalpos organizacijos, ir aiškino, kas per gyvenimas "auksu gristoj" Amerikoje, kokiuose miestuose yra anglies ar plieno pramonės centrai ir pan. Jie supažindino mus su Naujuoju Pasauliu aplamai, bet negalėjo jokio patarimo duoti dideli daliai universitetą lankiusiu ar baigiusiu žmonių. Tas pats ir naujajame Saurinės Amerikos krašte: niekas neinformavo, kaip savo įgytas žinias pritaikyti naujose sąlygose. Tad visi, daugiau ar mažiau pamokytie, kibo i betkokius darbus fabrikuose ir tik vienas kitas džiaugėsi ar tenkinosis patekę i rastišnes "baltarankias". Ilgainiui susigyveno ir priprato išmokėjimo dienomis parsinešti didėjancias algas ("pėdes") ir darbovietėse "užkasė" savo diplomus su širdgėla, o atkasti jų dažniausiai nė nebendė. Zemdirbių vai-

to piliečių tapti nepastebimai ateivi. O jis kartais sąlygoja, ar gausime darbą kaikiuriose institucijose.

Siose profesijose lietuviai galėjo pralenkti vietinius. Kiek žinau, yra pavyzdžių, kur jie pralenkė dėl keleto priežasčių. Kai tiltai atgalos suardyti, mes ryžtingai veržiamės i ateitį ir savo prievolės ne tik sąžiningai, bet ir su kaupu atliekame. O kilė iš tos Europos srities, kur inteligentija yra suvokiama kaip kultūros nešėja bei misininkė, mes labiau pasišvenčiame pamėgtam darbiui i žmonėms. Vietiniai nėra įtaigojami šių priežasčių ilgi to paties laipsnio ir i savo darbą mažiau sielos įdeda arba be atodaires por bendrininkų "lavonus" kopia i viršūnę.

Inteligento pakaitalai

Kaikas paklausa: tai kas iš to? Ogi individualinis ir bendruomeninis laimėjimas! Mes, mokslą eję ateiviai, buvom per daug įpratę i augstą inteligentijos prestižą, laipsnius, titulus, kurie naujuose kraštuose neturi tos pačios vertės net ir tuo atveju, jei būtime liktose pačiose profesijose. Dar ir dabar mes sunkiai suprantame (ar nenorime suprasti), kodėl kartais mokytojas meta savo profesiją ir tampa sunkvežimio vairuotoju ar pieno išvežioju. (Man vienas toks "pienininkas" aiškino, kad negalėtų savo šeimoms išmaitinti iš mano algos...) Čionai, darbovietėse, tapę elniais darbininkais, mes negalėjom olimpiniu ramumu žvelgti i savo menkas roles ir pakęsti formu i įsakinėjimus: ei, George, bėk šen, bėk ten, tartum mes būtume su juo kiaules ganę... Norint to išvengti, reikėjo sugrįžti bent i tinkamesnius inteligentijos pakaitalus. Nors ir nesudaro atskiros klasės, profesijonai naujuose kraštuose yra artimi inteligentams, tad juo labiau mums reikėjo tapti bibliotekininkais, mokytojais, socialiniais tarnautojais ir pan.

Antra vertus, yra daug patogia būti savo kraudziamo krašto ambasadoriais bibliotekose ar mokyklose nei fabrikuose, kur dažnam vietiniui tu atrodai (gal ne be pavydo) menkiausias žmogutis, nes nesi gims vietiniu Amerikoje, Kanadoje ar Australijoje. Tikrai mažai ką galėsi paveikti. Bibliotekininkas tuo tarpu gali lengviau kovoti su totaliniu kraštų propagandiniai leidiniais — ju neužsakydamos, surasdamas jiems priešnuodžius ar patardamas skaitytojais. Geras mokytojas ir be didelių pastangų gali tiek paveikti savo moksleivius ar studentus, kad šie taptų ne tik didesniais laisvės gynėjais prieš totalines svetimųjų užmačias, bet ir pamėgtu mokytoju kilmės krašte. Žinoma, stebuklu niekur nereikia tikėtis, bet visidėto ilgainiui nevienas buvęs studentas taps, tarp kitko, ne tik mokslineku, bet ir politiku. Tada jis galės turerėti įtakos ir i pasaulio tvarką. (Bus daugiau)

RAUDONOJI LYDIJA

Maskvos saugumo agentės Čekoslovakijoje L 77 užrašai

Išvertė ir paruošė spaudai VLADAS MINGELA

(TESINYS IS PRAEJUSIO NR.)

Planai i Venecuelą

Reikalai taip susiklostė, kad kilo reikalas vykti i Venecuelą su diplomatu Alfonso di Castro. Svarščiau, nežinodama ką daryti. Staiga prieš ketverius metus buvus mano viršininkas ir tarpininkas MVD Jaroslavas vėl iširo, kaip i vandens. Niekas nieko apie jį nežinojo. Ketveri metai! Jis vėl buvo mano viršininku. Džiaugiausi todėl, kad su juo visad man buvo saugu: reikalui esant jis pataravo ir buvo tėviškai geras.

— Lydija, — tarė Jaroslavas, — nors esi dvidešimt deju metų, bet tu atrodoi dar gražiau, negu prieš ketverius metus. Kodėl nenori pabandyti išlisti iš to baisaus Saugumo malūno girinų, kurios mala gyvus žmones?

— Aš bandžiau, bet jeigu kartą pradėjai Saugumui dirbti, sunku pasitraukti, nes nepaleidžia.

— Turėtum savo diplomatus Alfonso neberodyti didelio draugiškumo: geriau tau būtų, jei santykius su juo nutrauktum, — nusišypojęs patarė man. — Kai tu sukiniėjies tarp užsieniečių diplomatu, o be to, moki pagauti siūlo galą, tai, savaime aišku, daraisi valstybės Saugumui nepašimama. Tavo aštrus protas ir retas grožis tame darbe tau daug padeda.

— Ak, Alfonso, Alfonso — jis mielas draugas, — tik tiek tepasakiau. Nors Jaroslavu pasitikejau, bet apie savo kūdikio problemą nieko nepasakiau. Norėjau ši labai svarbų mano gyvenimo įvykį gerai apgalvoti.

Prikibo amerikietis

"Cocktail-Party" mane pristatė naujam JAV diplomatu Jan van Megern, atvykusiam vieton Harry Bunter. Turerėjau vilti, kad jis prie manęs nekibs! Jo kiu būdu nenorėjau daugiau susirišti jokiais saitais su vakariečių žvalgyba. Toks dvigubas, dvi veidis darbas yra lyg savizudybė, šokimas ant ištemptos virvės. Man pakako tu rūpesčių! Galima iš proto išsokraustyti...

Kai Alfonso ruošė didelę viloj savo įkurtuves, mane paprašė suruošti balii. Prisimintino malonumo vakaras! Aš buvau laiminga, kaip niekad. Tik vienas skaudus nemalonumas persėkiojo mane — tas bjaurybė Jan van Megern! Jis, nutaikęs gerą progą, be jokiu įžangu, tiesiog mane paklausė: "Kodėl tamsta neinformuoji mane?"

Man pareiškus, kad jokiu informacijų šiuo metu neturiu, jis pagrasiino, esą jeigu aš ir toliau taip šaltai i savo pareigas žiūrešiu, greitai laiku bus painformuoti Čekoslovakijos valstybės saugumo asmenys apie mano buvusią šnipinėimo veiklą Vakarams. Susidarė paini padėtis. Be to aš pykčio įkarštyje jam atrežiau, kad erasinimu nebijau. Apsisukau staigiu įdusiu ir palikau jį beveik apstulbus. Jam nebuvo aišku, kodėl aš nebijuojau i iskundimo salimybės.

Noriu pasitraukti

Po kiek laiko papasakoiau Jaroslavu apie savo santykius su Alfonso ir pareiškiau nora bent laikinai pasitraukti iš valstybės saugumo tarnybos. Jis i mano nrašyma gana rimtai pažūrėjo ir pažadėjo tarpininkauti.

Jau kitą dieną Jaroslavas restorane "Cafe Manes" pakioš spausdintą blanką — priesaiką, kad tuo atveju, jei aš neisiu jokiu agentės pareigų Saugume, visas žinomas paslaptis šventai saugosiu, o jeigu ką išduosiu, nusikalsiu duotajai priesaikai, būsiu baudžiama socialistinės valstybės įstatymų griežiausia bausme už tėvynės išdavimą. Pasirašiu Jaroslavas pareiškė viltį, jog dabar aš būsiu laisva. Bet tikrumoje pasitraukimo galimybė buvo lygi: 50 už i 50 prieš. Atleisti kurį saugumo agentą galėjo tik MVD ministeris. Nebijojau tuo reikalui kalbėti ir i vidaus reikalų ministerių, juo ba, kad plačiai plito gandas esą naujasis ministeris Barak labai žmoniškias.

Ižulus diplomatas

JAV diplomatas Jan van Megern kasdien darėsi ižulesnis. Jis nebijojo lankyti privačiuose čekų namuose. Adresus greičiausia bus gavęs iš savo pirmtakūno. Tai patėbėjo Saugumas. Neužilgo Jan van Megern gavo Čekoslovakijos vyriausybės pageidavimą išvykti iš krašto per 24 valandas. Prieš išsivažiudamas, lyg ir atsiveikimui, apsilankė ir pas mane. Laikėsi labai akiplesiškai, bjauriais žodžiais užgauliojo mane, tvirtindamas esą aš jį iskundusi vidaus reikalų ministerijai.

Ministerijoje

Apie liepas viduri paskambino man Jaroslavas. Jis buvo kiek susijaudinęs. Ir nenustabu — abu turerėjo važiuoti i vidaus reikalų ministeriją. Dideliame ministerio kabinete mūsų laukė

PRANEŠU giminėms ir pažįstamiems, kad 1969 m. gruodžio mėn. 19 d. Toronto Sv. Juozapo ligoninėje mirė mano mylimas vyras **ANTANAS AUKŠTAKALNIS**, 51 metų amžiaus. Velionis buvo kilęs iš Šiauliškių kaimo, Prienų valsčiaus. Kanadoje išgyveno 20 metų. Palaidotas gruodžio mėn. 23 d. Sv. Jono lietuvių kapinėse, Port Credit, Ont.
Nuliūdusi žmona Elena

A + A
URSULEI MOTJUKIENEI Lietuvoje mirus, mielas Draugijos narys — **ONA KUNIUTIENE** ir **SOFIJA STONKIENE** bei jų šeimas dėl jų brangios marmytės mirties nuosirdžiai užjaučiame —
K. L. K. Moterų Draugijos Sv. Jono Kr. parapijos skyrus

SUKAKTUVINIS "T. ŽIBURIŲ" VAJUS

Dvidešimtmečio proga skelbiame "Tėviškės Žiburii" platiniamo vaju. Kviečiame visus savaitraščio skaitytojus, rėmėjus, bičiulius, lietuviškosios spaudos talkininkus prisidėti prie dar didesnį skaitytojų rato praplėtimo. Kiekvienas naujas prenumeratorius bus žingsnis lietuviškosios spaudos stiprinimo linkme. Norėdami tuos žingsnius paskatinti bei palengvinti, skelbiame apdėtiną pirmamečiams naujiems skaitytojams. Jiems metinė "TZ" prenumerata — tiktai \$4.00 (visiems kitiems — \$6.00). Tad visus kviečiame į talką:

1. **SKAITYTOJUS** — užsakyti "TZ" dar jų neprenumeruojančiam tautiečiui arba prie savo metinės \$6.00 prenumeratoras pridėti auką laikraščiuvi parenti;
2. **PASITURINCUIOSIUS** — tapti pastoviais rėmėjais — garsbės prenumeratoriais, mokant metinę prenumeratą po \$10.00;
3. **PLATINTOJUS** — pasiūlyti "TZ" dar jų neprenumeruojantiems papiginta kaina (pirmiesiems metams);
4. **BICIULIUS** — atsiusti "TZ" administracijai adresu tu tautiečių, kurie domisi lietuviška spauda; jiems "TZ" bus siunčiami nemokamai susipažinti.

LEIDĖJAI

KLAUSKITE- PATARSIM-PADESIM

Patarimų tarnyba "Tėviškės Žiburii" skaitytojams, bendradarbiaujant su dienraščio "The Telegram" Action Line skyrus tarnyba. Skaitytojai kviečiami kreiptis raštu i "TZ" redakciją įvairiais klausimais, i kuriuos atsakymai bus parūpinti Action Line arba "TZ".

Kur dingsta mano užsakyti laikraščiai? P.v. "Darbininkų" administracijos gavau atsakymą, kad laikraštis išsiunčiamas punktuotai, o manęs nepasiekia. V. D., Toronto

Tokių nusiskundimų gauna visų laikraščių administracijos, bet jų visu atsakymas vienodas — kaltas yra paštas. Kanadoje, panaikinus pašto tarnybą seštadieniais, laikraščii pristatymas labai sulėtėjo. P.v. "Tėviškės Žiburii" yra išsiunčiami iš Toronto antradieniais vakarais. Torontiečiai gauna juos ketvirtadieniais arba penktadieniais, bet yra i tokių, kurie gauna tik sekantį savaitę. Gyvenantieji Kanados vakaruose ir tolimesniuose JAV miestuose "TZ" gauna tik po 8—10 dienų. Persiuntimo mokerstį paštas smarkiai pakėlė, bet tarnybą sulėtino. Tai įvyko perėmus pašto ministeriją min. E. Kierans ir pradėjus mažinti pašto nuostolius. Negeresne, atrodė, pašto tarnyba ir JAV-se. Tokia padėtis labai kenkia laikraščiams, nes skaitytojai mano, kad tai jū kaltė ar apsilėidimas. Pašto šlubavimo atvejais reikia tiesiai kreiptis i vietinį paštą ir bandyti išsiaiškinti. Jeigu tai nepadės, parasyti raštą laikraščio administracijai, kuri gali kreiptis i centrinį paštą.

Burda ir su juo keli saugumo karininkai. Tiesa, Burda už uolumą tarnyboje buvo pakeltas i generolo laipsnį. Jis buvo draugiškias — padavė man kėdę. Atsėdus, kaip ir visad, be įžangu, jis mane paklausė, ar iš tikrujų aš noriu važiuoti i Venecuelą? Kodėl?

Jis man aiškino visas blokybes, kurių aš galėsiu patirti išvykus i Venecuelą. Svetimas kraštas, svetimi žmonės ir Alfonso di Castro irgi nesavas. Bet aš tvirtai laikiausi savo nusistatymo: "Noriu važiuoti Venecuelon."

O visidėto nesėkmingai

Mane toks pokalbis jaudino. Jaučiausi prislegta ir nelaiminga. Blogas naujaitimas slėgė mano širdi. Staiga gen. Burda puolėpė su juo eiti i gretimą kambarį. Ant stalo stovėjo magnetofonas Burda įdėjo naują ritę su juosta.

— Gal Tamsta pakeisi savo nuomonę, kai išgirsi šios juostos garsus, — tarė Burda.

Magnetofono garsiakalbis sklaidė nejdomas žinutes. Pagaliau tas pats balsas emė kalbėti apie mane:

— Mes išpėjame čekų liaudi, visus padorius žmones saugotis Lydijos Lichtenbergerovos. Mūsų patikrintomis žiniomis, ji yra Čekoslovakijos saugumo slapta, pavojinga agentė. Šiuo metu ji naujasis ministeris Barak labai žmoniškias.

— Labai galimas dalykas, kad Jums išvykti mūsų vyriausybė duotu leidimą. Mes turime pakankamai geru saugumo agentę. Bet šiuo atveju Jums būtų rečiau nasilikyti Čekoslovakijoje laisva valia. Jūs diplomatas, kai tik visa tai iširsi, be abejones, nenorės pakentkti savo diplomatinei karjerai ir nupūs tarsita iš savo gyvenimo kelio kaino dulke.

Aš vis priešinausi ir pasakiau: — Alfonso niekad manęs nepaliks su vaiku. Be to, jis labai nekencžia amerikiečių. Burda nepatenkintas sumur-

mėjo: — Gerai, kaip nori, Lydija. Tai norite, kad jūsų prašymu duotume eiga?

— Taip, — atsakiau. — Galvojau, kad "Voice of America" buvo painformuota van Megern, kuris už savo kvailumą aš noriu važiuoti i Venecuelą? Kodėl?

Jis man aiškino visas blokybes, kurių aš galėsiu patirti išvykus i Venecuelą. Svetimas kraštas, svetimi žmonės ir Alfonso di Castro irgi nesavas. Bet aš tvirtai laikiausi savo nusistatymo: "Noriu važiuoti Venecuelon."

O visidėto nesėkmingai

Mane toks pokalbis jaudino. Jaučiausi prislegta ir nelaiminga. Blogas naujaitimas slėgė mano širdi. Staiga gen. Burda puolėpė su juo eiti i gretimą kambarį. Ant stalo stovėjo magnetofonas Burda įdėjo naują ritę su juosta.

— Gal Tamsta pakeisi savo nuomonę, kai išgirsi šios juostos garsus, — tarė Burda.

Magnetofono garsiakalbis sklaidė nejdomas žinutes. Pagaliau tas pats balsas emė kalbėti apie mane:

— Mes išpėjame čekų liaudi, visus padorius žmones saugotis Lydijos Lichtenbergerovos. Mūsų patikrintomis žiniomis, ji yra Čekoslovakijos saugumo slapta, pavojinga agentė. Šiuo metu ji naujasis ministeris Barak labai žmoniškias.

— Labai galimas dalykas, kad Jums išvykti mūsų vyriausybė duotu leidimą. Mes turime pakankamai geru saugumo agentę. Bet šiuo atveju Jums būtų rečiau nasilikyti Čekoslovakijoje laisva valia. Jūs diplomatas, kai tik visa tai iširsi, be abejones, nenorės pakentkti savo diplomatinei karjerai ir nupūs tarsita iš savo gyvenimo kelio kaino dulke.

Aš vis priešinausi ir pasakiau: — Alfonso niekad manęs nepaliks su vaiku. Be to, jis labai nekencžia amerikiečių. Burda nepatenkintas sumur-

AL. GIMANTAS

Labai dažnai savųjų tarpe pakalbame apie būtiną reikalą kiek galint plačiau gyvenamosios vietos aplinkoje išskirti lietuvių vardą. Kai šis bus pakankamai žinomas, rasi, ne vien tik lietuviškijai, bet ir Lietuvos reikalai bus lengviau kelti, aiškinti. Bet gauti tą davinamą "publicity" nėra jau taip lengva. Poniais ir ponais iš radijo, spaudos ir televizijos tarnybų ne taip jau labai domisi mažųjų problemomis. Mūsų reikalai, kurie mums patiems atrodo tokie didūs, svarbūs ir beveik pasaulinės reikšmės, jiems neretai atrodys visai nereikšmingais, dėmesio nevertais. Tai jaučiame labai dažnai. Jei kada pasiseka tą tylos uždangą pralaužti, pelnytai didžiulijames.

Bandydami kiek galint objektyviau svarstyti esamą padėtį, turėtume drįsti tarti, kad nevysada tik sveltinėmė yra kaiti, kad jų dėmesys toks mažas, nepakankamas mažųjų junginiams. Galimas dalykas, kad ir mes patys galėtume bandyti pakeisti kai kuriuos metodus ir prisistatyti aplinkai naudojamus būdus.

Jei šiandien gyvenime nepriklausomoje Lietuvoje, kiek ji gyventojų dauginama rūpėti, na, kad ir Papilės ar Pašilės žydų ir jų organizacijų veikla? Ar kiekvieną jų ruošiamą koncertą, sporto rungtynes, teatrinių pastatymų ar suvažiavimų dėtuome į didžiųjų laikraščių skilnis? Be to, jei toji pati mažuma vienu ar kitu būdu norėtų padėti Ižraelio valstybės laisvės kovose, kažin ar parodytume tam didesnę dėmesį. Gerai, jei toks jų žygis nepriestataraujamai esamai valstybės politinei linijai. Bet kas būtų, jei vienokie ar kitokie simpatijos pareiškimai, dėl vieno ar kito politinių priežasčių, būtų nemalonus "krašto vyriausybės"? Tokiu atveju, nors ir neturint spaudos cenzūros, jau būtų reikiama tendencija tokius įvykius mažinti, neteikti didesnės reikšmės.

Dabartinė mūsų būklė JAV-se ir Kanadoje gal nevisai panaši į minėtąją Lietuvą, bet tam tikro panašumo yra. Be to, abiem kraštais stengiamasi gerinti santykius su sovietais, siekiant vienokiu ar kitokiu susitarimu, norint mažinti Vakarų ir Rytų įtampą, aišku, mažųjų, to-

kių kaip mes, latviai, estai, balsai nėra per daug mėgiami, nors visi jaučia, kad mūsų pusėje teisė ir tiesa. Kodėl tad nepabandžius tą "publicity" gauti kiek kitokioje plotmėje, kuri tiesiogiai gal ir neturėtų ryšio su mums rūpimais klausimais, mūsų problemomis, bet visumai lietuvių vardas dažniau ir garsiau galėtų būti primenamasis. Gal pasisektų net ir aplinką nustatyti taip, jog būtų galvojama, kad ši mažuma nėra jau taip negausi, kad gal ir reikia su jos balsu skaitytis. Juk mūsų dauguma esame gyvenamųjų kraštų piliečiai. Reikiama, turime ir pareigą, ir svorį, ir balsą rūpintis adoptuotos tėvynės reikalais — vadaus ir užsienio klausimais.

Aplink mus visa eilė opių problemų. Girdimos įvairios nuomonės, įvairūs balsai. Norima dar daugiau patirti, dar daugiau sužinoti, ką, kaip galvoja krašto gyventojai, ko jie pageidauja, ko nori. Vis ryškėja įvairios spaudimų grupės, kurios krašto valdžiai pateikia savas pastabas, pageidavimus, pasisako už ar prieš vienus ar kitus įstatymus, jų projektus ir pan. Vienur ilgoką laiką svarstoma valstybinė parama privačioms mokykloms (reikiama, katalikiškos, bent daugumoje), kitur galvojama apie legalizavimą abortų, vėl kitur einama už ar prieš "open housing" įstatymą ar taisyklės. Ar mes, kaip lojalūs lietuvių piliečiai grupė, tikrai neturime savo nuomonės tais visais degamais klausimais? Ar mes nenorime pasireikšti, na, kad ir tokio Vietnamo karo atžvilgiu? Ar mums viskas vistik, nesvarbu, jei tik tiesiai neliečia lietuviškųjų reikalų, Lietuvos laisvės problematikos? Kodėl gi negalėtų viešumon su savo balsu išeiti ar tai American Lithuanians, ar Canadian Lithuanians? Kodėl neišiešiti viešų pareiškimų — pitarimų ar pasmerkimų vietinių ar centrinių organų akcijai paremti ar pasmerkti? Matome, kad triukšmingos mažumos sugebama atkreipti viešosios opinijos formavimo institucijų didelių dėmesį. Kai kada joms pavysksta prabilėti net taip, lyg tai būtų daugumos balsas, daugumos valia. Mokykloms iš aplinkos, išeikime iš savo savanoriškai užsivožto getto kiunto, nes jame tuomet nepadedime nei sau, nei pačiai Lietuvai.

Toronto Priskėlimo parapijos choras savo dirigento kun. Br. Jurkšo kunigystės sidabrinio jubilėjaus proga atliko meninės programos dalį. Nuotra. B. Tarvydo

Lietuvos kunigų raštas Kremliu

Vakaras vis dažniau pasiekia rankraščiai, kurie Sovietų Sąjungoje yra draudžiami skelbti. Pastaruju metu gautas nuorašas rašto, skirtas Sov. Sąjungos premjerui Kosyginui. Tas raštas buvo pasirašytas 40 Lietuvos kunigų grupės ir ištiktas Kremliu Lietuvos Katalikų Bažnyčios kunigų vardu. Dalis kunigų, ryšium su tuo žygiu, buvo nubausti — neteko darbo leidimų, t. y. teisės eiti kunigų pareigas. Jie buvo apkaltinti Sov. Sąjungos šmeižimu, nors ištiktame rašte išdėstė tik faktus apie religijos persekiojimą ir prašė laisvės, kurią laiduoja Sov. Sąjungos konstitucija. Pasirodo, kad ten baudžiamas net už kreipimąsi į vyriausybę. Čia skelbiamasis raštas buvo adresuotas Sov. Sąjungos premjerui, Lietuvos "TSR Ministrų Tarybos" pirmininkui ir Lietuvos Katalikų Bažnyčios vadovams. Jame atsispindi tikroji tikinčiųjų būklė Lietuvoje.

Red. Leninas straipsnyje "Kaimo vargumėnė" apibendrinamas socialdemokratų partijos uždavinius, rašė: "Socialdemokratų reikalavimai, kad kiekvienas turėtų pilną laisvę visiškai laisvai išpažinti bet kurią tikybą" (Raštai, t. 6, Vilnius 1961, p. 346).

Kritikuodamas caro vyriausybę ir jos priemones prieš kitių manančius, Leninas rašė: "Kiekvienas privalo turėti pilną laisvę ne tik laikytis kokio nori tikėjimo, bet ir platinti bei keisti tikėjimą... tai sąžinės dalykas ir niekas tenedrįsta čia kištis" (Lenino raštų 6 t., Maskva, 1946 m.).

TSRS konstitucija garantuoja savo piliečiams laisvę praktikuoti bet kokią religiją. Tarybiniai įstatymai gina tikinčiųjų teises atlikti religijos apeigas. Baudžiamoji kodeksas 143 straipsnyje kalbama apie baunes, jei kas trukdytų jas atlikti. Tačiau tikrovėje yra ne taip. Įstatymai, ginantieji tikinčiųjų teises, grubiškai laužomi. Katalikų Bažnyčia Lietuvoje yra pasmerkta mirčiai. Apie tai kalba faktai. Jei Lietuvoje 1940 m. buvo keturių kunigų seminarijos ir apie pusantro tūkstančio kunigų, tai po 1944 m. liko tik viena seminarija Kaune. Iš visu vokiečių ir jų susirinko apie 400 klierikų. 1946 m. pačiame mokslo metu viduryje klierikų palikta tik 150. Paskutiniu metu seminarijos penkiose kursuose leista studijuoti vos 30 klierikų. Į pasitraukusių ar susirgusių auklėtų vietų nauju priimti neleidžiama. Jei Lietuvoje kasmet miršta apie 30 kunigų, tai jų išventinamose vos 5-6. Siemti (1969 m. Red.) išventinta vos trys nauji kunigai. Todel jau dabar daugelį kunigų tenka aptarnauti net po dvi parapijas. Nemaža parapijų administruoja klebonai, turi daugiau nei 70 metų amžiaus. Klebonu pareigas priversti eiti net invalidai, pvz. Turmantė.

Jaunuoliams, stojantiems į seminariją, sudaroma kur kas daugiau kliūčių, negu stojantiems ir kitas aukštą mokyklą. Kandidatus parenka ne Bažnyčios atstovai, o valdžios pareigūnai. Tai yra nenormalu, kaip į muzikos mokykla kandidatų nustatė veterinarijos vydytojai ar kitų sričių specialistai.

1969 m. sausio mėn. Vilkiavikių vyskupijos kunigai kreipėsi į TSR Ministrų Tarybos Pirmininką dėl esančios nenormalios padėties tarpediecezinėje Kauno kunigų seminarijoje. Šiu metu vasario mėn. jie tuo pačiu reikalui kreipėsi ir Lietuvos TSR einančios pareigas vyskupas bei vyskupijų valdytojas. Dėl to dviem kunigams: kun. S. Tamkevičiui ir kun. J. Sdebskiui atimti darbo pазymėjimai. Jie turi dirbti paprastais darbininkais, negali atlikti kunigo pareigų.

Nuo senų laikų Vilnius yra religinio katalikų gyvenimo centras, bet šiandien neleidžiama čia turėti katalikų vyskupo, o mažesnis šio miesto religinės bendruomenės, sakysim pravoslavai, turi vyskupą, o kitos — atitinkamus vadovus.

Pagal Bažnyčios kanonus, kapitulariniai vicarai yra tik laikini valdytojai, renkami vyskupui mirus ar pasišalinus iš pareigų. Vilniaus arkivyskupija ir Panevėžio vyskupija valdo kapitulariniai vicarai jau 9 metais, o Kaišiadorių — 23 metais.

Nevisada net ir turintiems oficialius igaliojimus leidžiama vyskupams ir valdytojams pagal Bažnyčios kanonus vizituoti parapijas, teikti Sutvirtinimo sakramentą. Štai Panevėžio vyskupijoje nuo 1961 m. šis sakramentas buvo teikiamas tik viena karta. Kitose vyskupijose šie leidžiamas teikti tik naučiosse centruose, sakysim Vilniuje, Kaune, rajoniniuose miestuose — labai retai. Todel norintieji priimti Sutvirtinimo sakramentą turi iš tolimų užkampiu toli keliauti, vargti su mažais vaikais. Taip susidaro didėsis spūstys, sunkuvai.

Kunigams visai trukdoma dirbti pastoracinį darbą: draudžiama padėti kaimynams, nepajęgiantiems atlikti religinių patarnavimų, į atlydus kviešti reikiama skaičių kunigų. Todel daug tikinčiųjų, norinčių atlikti išpažint, turi ilgai laukti, vargti, sugaišti daug brangaus laiko. Per didesnius atlydus kaikiuriuose bažnyčiose būna apie 1000 išpažinčių. Jei kiekvienam žmogui skirti tik po tris minutes vienam kunigui reiktų klausyti 30 valandų. O tai neįmanomas darbas.

Visų sričių specialistai renkami į įvairias konferencijas, tobulinasi, mokosi iš labiau patyrusių. Bažnyčios kanonai irgi reikalauja, kad kunigai mažiausia kas treji metai atliktų bent trijų dienų rekolekcijas. Dabar tokios rekolekcijos draudžiamos ne tik vyskupijų centruose, bet ir dekanatuose: neleidžiama susirinkti į jas net vieno dekanato kunigams.

Oficialūs valdžios atstovai (religinių reikalų tarybos igaliojinius, rajonų ir apylinkių vadovai) tik žodžiu duoda kunigams nurodymus. Pasitaiko, kad tie liepimai prieštarauja vieni kitiems. Pvz. Varėnos r. vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas Valkininkų klebonui uždraudė mirusį lydėti iš bažnyčios į kapus, o relig. reikalų tarybos igaliojinius nurodė, kad galima palydėti iš bažnyčios į kapus, o negalima — iš namų į bažnyčia. 1969 m. balandžio 15 d. relig. reikalų tarybos igaliojinius Svenčionėliuose valdžios pareigūnai ir bažnyčios komiteto atstovai akivaizdoje pareiškė klebonui, kad lydint mirusį, kai lydi kunigas, negalima giedoti, o be kunigo — galima. Jei tikintysis laidojamas su religinėmis apeigomis, negali dalyvauti orkestrais: kolūkiai ir organizacijos negali pabelbėti materialiai.

Lietuvos katalikai negali naudotis savo religiniais reikalais spaudos laisve. Jiems neleidžiama naudotis radiju, televizija, kino teatrais, mokyklomis, paskaitomis. Pas mus nėra aprašyta religinio našlovielio malda knygės, né kitokių religinių raštų. Tarybų valdžios metais Lietuvoje neatsausdintas né vienas katekizmas. Tik 1955 ir 1958 m. išleista katalikų maldaknyvė, o 1968 m. pasirodė "Liturginis Maldymas". Tačiau tiek vieno, tiek kito leidinio tiražai tokie maži, kad reta šeima galėtų juos išvėsti. Be to "Liturginiam Maldyne" turėjo būti trumpas

tikėjimo tiesų aiškinimas, bet relig. reikalų tarybos igaliojinius neleidė jį spausdinti. "Romas Katalikų Apeigo" bažnyčios ir kunigai gavo tik po vieną egzempliorių, o II Vatikano susirinkimo nutarimu — vien kunigai tik po vieną egzempliorių. Eiliniai tikintieji neturi net progos šiu knygų pamatyti.

Nors TSRS konstitucija garantuoja sąžinės laisvę, o tėvai nori ir pageidauja auklėti vaikus religinei dvasioi, kunigams ir kateketas draudžiama parusti vaikus pirmajai šv. Komunijai. Relig. reikalų tarybos igaliojinius leidžia tik po vieną vaikus egzaminuoti. Nesilaikantys šio nurodymo įstatymu yra griežtai baudžiami. Antai už vaiku katekizaciją vietiniai valdžios organai yra nubaude kunigą J. Fabijanską pinigine bauda, kun. M. Gylį, kun. J. Sdebskį priverčiant darbo stovyklą. Anykščių rengus vaikus 1-os išpažinties O. Paškevičiūtė, pervargusi priverčiamųjų darbų stovykloje, susirgo ir mirė. Patys tėvai ir aušti vaikus turi teisę, bet neturi galimybių tam atitinkamai nepasirengę, neturi laiko ir religinių knygų. Panašiai caro laikais darbininkai ir valstiečiai negalėjo pasinaudoti teise leisti vaikus į augstusias mokyklas.

Lanką bažnyčia vaikai patiria daug nemalonumų. Jie pašiepami, apie juos rašo senlaikraščiai, mokyklose vaikams kalama, kad tikintys tėvai yra tamsūs, nieko neišmano ir negali jiemis nieko nurodyti. Taip pakertamas tėvų autoritetas. Kai vaikai ima negerbti tėvų, tai su tuoais sunku ir mokyklose, ir už mokyklos sienų. Be to, tikintiems vaikams neleidžiama aktyviai dalyvauti pamaldų apeigose, giedoti choro, dalyvauti procesijoje, patarnauti šv. Mišioms. Taip skaudžiai pažeidžiama mokinčių vaikų ir tėvų teises. Jei grubiškai diskriminuojami, prievartaujami, verčiami šantažuoti kitus. Pvz. 1967 m. gruodžio 26 d. Svenčionėlių vid. mokyklos direktorius Baranauskas ir kiti mokytojai išlaikė apie pustrėčios valandos II-IV klasių mokinius, kol juos privertė rašyti pareiškimus prieš vietos kleboną kun. Laurinavičių. Vienas iš tų vaikų J. Grlai dėl tokių bauginimų reikėjo iškviesti net greitąją medicinos pagalbą. II-os klasės mokinys K. Jermalis iš išgąscio net kelis mėnesius sirgo. Klebonų, leidusių vaikams patarnauti šv. Mišioms, dalyvauti procesijoje pašalino iš Svenčionėlių. Tų vaikų tėvai, skaudžiai įžeisti, kreipėsi net į Maskvą. Kiek sugaišta laiko, padaryta išlaidų, sudaryta sveikatos! Paskutiniu laiku pinigine bauda — 50 rublių nubaustas kun. A. Deltuva už tai, kad leido vaikams patarnauti šv. Mišioms.

Pagal įstatymą, turi būti vienodai gerbiami tiek tikintieji, tiek netikintieji įsitikinimai, bet praktika eina savo keliu. Dauge lyje ligoninių, pvz. Vilniaus, Utenos. Pasvalio, Anykščių, nors liegonių ir pageidauja, kartais neleidžiama juos aprūpinti šv. sakramentais. 1965 m. iš situokusių bažnyčioje šoferio K. Semėno ir E. Sudeikytės atimtas anksčiau Ignalinos mieste duotas namui statyti žemės sklypas. Nežiūrint to, kad jau buvo suvežtos visos statybinės medžiagos, buvo pasakyta: "Tegu kunigas tau duoda žemės".

Kolūkiai dažnai neduoda net sunkvežimo savo kolūkiečiams nuvykti į bažnyčia susituokti. Jeigu laidojama su religinėmis apeigomis, neduodama priemonė karstui parsiųžti.

Pasvaliuvie, Anykščiuvie ir kitur anksčiau net kažki šoferiams buvo draudžiama vesti kūnus ar jaunavedžius į bažnyčia. Kiek varsta inteligentai, slanta narbriktie save vaikus, susituokę ar net išklauše šv. Mišių bažnyčioje. Jie svarstomi darbuotojėse dažnai prikaišiojami ar net atleidžiami iš darbo. Pvz. 1965 m. Daugėliškė direktorius at-Mukelta) 7 psl.)

Katalikiškoji veikla i naują kelią

STASYS YLA

(Tęsinys iš pr. numerio)

2. Kaip centrai turi veikti ir veikinti katalikus?

Imkime pirmąjį momentą bei uždavinį, nuo kurio didžiąja dalimi priklausys ir antrasis. Nuo to, kaip centrai susiorganizuos ir kaip jie veiks, kiek jie apjungs visus katalikus ir kaip šie išjudės, priklausys ir visas mūsų išsivijos svoris kraštų episkopate. Pats centrus iškūrimas, nežiūrint kaip plačiu pagrindu tai bus padaryta, dar negarantuoja rezultatų, kurių lauktume. Kiekvienas centras yra techniškai aparatas, kuris apskrauna organizaciniame problemom ir jose gali paskeisti. Didžiausias centrus priesas yra gausūs susirašinėjimai, nuolatinė reprezentacija ir finansinės operacijos. Per tuos tris dalykus kaikiurie centrai neperžengia ir realųjį, gvajų katalikų gyvenimą.

Centro krypsnis i patį katalikų gyvenimą yra vienas dalykas, būtinas pateisinti jo egzistencijai, kitas — jieskoti koncentrinė priemionijų katalikams išjudinti, juos idrašinti platesnei atsakomybei ir parodyti jiems krikščioniško gyvenimo bei veikimo prasmę. Apie keletą koncentrinė veiklos būdų kalbėsime vėliau. Tuo tarpu centro ir atstovų dėmesiu norisi priminti tris uždavinius, kurie reikalauja išcentrinė ir koncentrinė pastangų.

1. Šiu dienų katalikus reikia ne tik gerai informuoti apie tai, kas vyksta pasaulyje ir Bažnyčioje, bet juos ir orientuoti.

2. Reikia aktyvinti katalikus ne tik daugiau veikti ir apaštalausti, bet ir jų veiklą krikščioniškai motyvuoti.

3. Nebeužtenka šiuo metu katalikus tik organizuoti ir juos reprezentuoti, bet reikia mobilizuoti gerąsias jų pastangas plačiausia prasme.

Kodėl reikia naujos orientacijos? Šiandien išlikti ir reikštis sąmoningu ir tvirtu krikščioniui yra žymiai sunkiau, negu anksčiau. Katalikai per greit pasimeta, išsigasta, pasijunta netikri naujosios gyvenimo sąlygose arba papūtus naujoms vėjams. Tokiame netikrume ir pasimetimė atsituria šeimos, jaunimo auklėjimas, parapijų reikalai ir net tautinė mūsų ištikimybė. Mūsų katalikiškasis orientavimas, nežiūrint turimos spaudos ir kitų komunikacijos kanalu, deja, tebėra blankus, sekus ir paviršutiniškas, kai tuo tarpu vėniuoktis šiais laikais daug įmančiau suka aplink mus uodega ir maišo galvas. Liberališkioji ir prokomunistinė spaulė verčia augstyn kojom mūsų galvojimą. Tokioje būklėje žmonės nežino, kodėl jie turi išsikirti kaip katalikai ir dar veikti katalikiškai — krikščioniškai. Reikia tad naujos brandesnes orientacijos ir, kas dar svarbiau, naujos ir, kas dar svarbiau, naujos, pagilintos motyvacijos.

Veiklumo katalikams netrūks, bet pats veikimas vis labiau darosi ekstraverstinis, reklamiškas, prarandąs krikščioniškąjį charakterį, netenka paprastumo ir net žmogiško kukulumo. Mūsų kairė būtinai nori žinoti ir visiem triūbėti, ką daro dešinė. Mes gyvename savęs reklamos obsesija. Jau reikia revoliucinio postiko, kad apvaldytume įsibėgėjimą šia kryptimi ir grįžtume į autentišką kristinės veiklos kelią.

Kodėl mums reikia naujos mobilizacijos ir kokio prasmė? Dalis žmonių yra nusivylę ligioline veikla, nes nemato joje gilesniu šaknų. Dėlto tvirtesni charakteriai ir principingesni žmonės iš tokios veiklos traukiasi, sakytume, demobilizuojasi. Ir atrodo paradoksas, kad juo labiau mes visuomenę organizuojame, juo daugiau pakrinkame. Organizuojam techniškai, o ne mobilizuojam brandžiasias jėgas gyvenimui formuoti, gyvenimo vertybėms ryškinti ir įtvirtinti.

Žengiant i naują veiklos kelią kaip tik ir reikia daugiau susirūpinti nauja orientacija, gilesne motyvacija ir nauio tipo mobilizacija. Ka gi ta krvtvinti ir ta prasme mums sako II Vatikano santaryba?

3. Kas naujo II Vatikano santarybos dekrate apie katalikų veikla?

Mūsų ausvs dar yra atviros ir budrios, kai iširstame cituojant šio išgarsinto Bažnyčios suvažiavimo mintis. Tai rodo, kad mes dar turime aktualumo noūti ir norime i savo reikalus žvelgti ne svetimu pažūrui akimis, bet savos Bažnyčios, t. v. savo pačių autentiškais akimis.

Ka gi II Vatikano santaryba sako apie katalikiškąją veikla? Beie, ji ta veikla vadina apaštalaivismu. Pasaulyje apaštalaivismas (Krikščionis gyvenime II, 139-42) skiria dvi ka-

tališkiosios veiklos plotmes: bažnytinę ir pasaulietinę arba dvasinę ir laikinę. "Tos plotmės, — sako dekretas, — yra skirtingos, bet jos sujungtos tuo pačiu Dievo planu", būtent "visą pasaulį naujai atkurti Kristuje." Pirmoji plotmė, pagal dekretą, pasaulietiniai imasi "atkleisti Kristaus skelbtąją tiesą ir per teikti jo malone", antroje — "sutartinai atnaujinti žemiškąją santvarką ir nepaliaujamai ją tobulinti".

Kodėl dekretas vartoja tokias sąvokas bei terminus, kaip atkurti, atnaujinti, atkleisti, o ne kurti, naujai statyti, naujai skieisti? Krikščionis turi prisipažinti ir turėti galvoj, kad žmogus pasaulio nekuria, o jį tik tobulina, vysto. Net mokslininkai naujų dalykų neišrado, o tik atranda ir juos pritaiko. Vienintelis, kuris iš savės ir naujai viska kuria, yra Dievas. Toje Dievo kūryboje mes dalyvauiame komponuodami, harmonizuodami stiliuodami jau sukurtus dalykus. Mūsų kūryba yra pritaikomoji — atnaujinamoji ir ta prasme atskleidžiančioji Dievo planas.

Neužmirškim, kad Vatikano santaryba, pabrėždama mūsų pareigą visa atnaujinti, atkleisti Kristuje, nėra paskelbusi naujų. Ši uždavinį pabrėžė 19 šimtmėčių ypatingai pabrėžė Efezo krikščionims (I, 10) šv. Paulius. Tik juo graikiškame tekste žodis atnaujinti reikškė suderinti, t. y. visa suderinti Kristive. Suderinti visus dalykus, reikalus bei intencijas ir visotvika veikla Kristuje reiškia maždaug tą patį, ka ir II Vatikano santaryba nori pasakyti žodžiais "visa susieti su Dievu ir surikiuoti per Kristų".

Ka gi pasaulietiniai, konkrečiau kalbant, turėtų atnaujinti, suderinti, susieti ir surikiuoti? Dekretas išvardina šiuos dalykus: pirmiausia gyvenimo ir šeimoms vertybes, paskui kultūrą, ūkį, verslus ir profesijas, pagaliau valstybines institucijas ir tarptautinius santykius. Sios sritys priklauso žemiškajam, ne bažnytinėi veiklos plotmėi, ir dekretas sako, kad "to žemiškos santvarkos atnaujinimas reikia imtis pasaulietiniais kaip savo uždavinio".

Kodėl ir kaip šis uždavinys yra savas kiekvienam pasaulietinui? Argi pasaulio atnaujinimas nėra pagrindinis krikščionybės uždavinys? Juk Kristus tam gimė ir pasaulin atėjo, kad atnaujintu viską Dievo tiesoje ir dvasioje. Ir mes, inkorporuoti Kristuje, veikime su Juo ir per Jį. Mes esame jo protestos rankos ir lūpos šioje žemiškoje butyje. Viskas mums duota, net pripuoliamybės ir atstiktinybės duota tam, kad viskas atsikleisčiau. Išbujojti savo grožyje ir gėryje ir tuo vėsti i tobulybę. Viskas atsiskleidžia realiose sąlygose — laike ir vietoje, ir tos sąlygos neparastai svarbios bei reikšmingos. Dėlto minėtas II Vatikano santarybos dekretas sako: "Žemiškoji santvarka yra taip atnaujintama, kad būtų pilnai išlaikytas savitas jos pobūdis ir kad ji būtų suderinta su kitais krikščioniškais gyvenimo principais ir pritaikyta įvairioms vietoms, laiko bei gyventojų sąlygoms" (m. pbr. — V.).

Salygų skirtumas ypatingai paliečia mūsų lietuvius, nes esame pasklidę plačiame pasaulyje, įvairiuose skirtinguose kraštuose. Nors esame lietuviai, katalikai ir tokie liksime, tačiau dėl skirtingų sąlygų mūsų atskleidimas gėriui ir tobulybei, mūsų atnaujinimas ir kitų atnaujinimas gali išsikirti. Kaip vynes, nesvarbu kur jis gaminama ir iš kokių vynuogių, vis tiek lieka vynu, taip ir mes liksim lietuviais ir katalikais. Salygos keičia tik atsaulvis ir skoni bei prieskoni, bet ne esmę. Iš to mes turime padarvti išvadą, kad mūsų pasaulietinę apaštalaivismą bei lietuvių katalikų veikimas turi būt pluralinis. Priėmus pluralizmą, vienu lietuviškur katalikybe nepadėsime pranašesnę ar menkesnę, negu kitu. Ne, Ji galės būti ir bus tik skirtingesne. Skirtingumai, jeigu tik geri, priklauso net gi prie tobulybės, kurios mes ir siekiame.

Čia norisi išterpti viena pastaba dėl kuriamo centro sąrangos. Kai mes galvojame apie toki centra Amerikos lietuviams, atsilveidgami skirtingu salygu, jieskome kitokios sąrangos, negu jus. Ir juos neturėtumėte nei savo sąrangos laikyti visiems geriausia ar tobuliausia, kain ir mes neturėtume mañinti reikšmės juos skirtingos sąrangos, keliu nei metodu. Svarbiausia, kad mes sutartume tiksluose, eitime tuo atnaujinimo keliu ir galbit palėtume rasti kai kuriu būndru linkmės akcentus. Tokius akcentus, svarbius šiais laikais ir reikšmingus mūsų emigraciniė padėtyje, ir noriu čia nalisti. (Bus daugiau)

Grisuna riterių rūmus Karaliaučiuje

Allensteino lenku laikraštis "Glos Olsztynski" praneša, kad Karaliaučiuje pašalinami buvo Riterių Ordino rūmų griuvėsiai ir kad toje vietoje numatyta pastatyti didelius komunistų partijos rūmus. Kai lenkai išleisdžia milijonines sumas Marienburg (Malbork) pilies atstatymui, kuri buvo pirmutinė Vokiečių Riterių Ordino rezidencija. Karaliaučiu valda komunistai yra nusistatę pašalinti Ekienvie istorinių laikų statybos liekana, primenančia anuos germanų valdymo laikus.

Kai Trylikos metų karo paibaigoje Karaliaučius buvo užimtas karinių samdinių ir įvairių partizanų, dar prieš antrąją Torutos taiką 1466 m. Prūsijos ordino didysis magistras su savo valdžia persikėlė į Karaliaučiu ir nebebuo i Marienburgą. Šioje pilyje vėliau rezidavo ir Prūsijos hercogystės valdžia; pilies bažnyčioje 1701 m. Brandenburgio elektorius karūnavosi pirmoju Prūsijos karaliumi.

Antrojo pasaulinio karo paibaigoje Karaliaučius buvo bombarduotas rusų lėktuvų. Tuomet didelė dalis miesto ir minėtieji rūmai kartu su rūmų bažnyčia sudegė. Iki šiol tebestovėjo ju griuvėsiai, kurie jau buvo

tape Karaliaučiaus miesto sieluetu bei priklausė prie bendro miesto vaizdo.

Ilgai buvo galvota ką daryti su minėtais griuvėsiais. Jau 1965 m. komunistų partijos vadovybė buvo sumaniusi pašalinti griuvėsius ir jų vietoje pastatyti partijos namus. Šis sumanymas sukėlė didelį sovietinių architektų ir mokslininkų pasipriešinimą. "Kaliningskioje Pravdoje" jie griežtai protestavo prieš pilies ir bažnyčios pašalinimo planus. Buvo priminta, kad net rusų caras Petras I buvo tuose rūmuose, kad juose įvyko byla Prūsijos ministerijų pirmininkui Otto Braun dėl slapty ryšių su caristine valdžia.

Buvo paskelbtas konkursas rūmų, bažnyčios ir aikštės atstatymui. Konkurso laimėjo planuotoja lietuviė O. Klimavičiūtė. Jos plane buvo numatytas pilies, bažnyčios atstatymas ir aikštės sutvarkymas. 1966 m. buvo skelbiama, kad atstatymo darbas busias greitai pradėtas. Atrodo, tai buvo tik klaidinančias manevas, nes 1967 m. Vilniaus "Tiesa" rašė, jog esamieji griuvėsiai busias greitai pašalinti. Šis planas dabar vykdomas. Aikštėje numatomas operos ir lėlių teatro namas ir cirkas. A.

Vankuverio lietuvių tautinių šokių grupės "Atžalynas" šokėjai; sėdi: V. Smitaitė, R. Radzevičiūtė; stovi: K. Skabeikaitė, D. Klimaitė. Nuotr. E. Gumbelio

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

VATIKANO RADIJAS

"T2" 1970 m. 1 nr. skyriuje "Lietuviai pasaulyje", remiamiesi Romos dienasrėčių "Il Tempo", minėjome, kad maskvinė "Literaturnaja Gazeta" puolė Vatikano radijo lietuviškąsias programas. Tikrai šio antpuolio autorių dabar atskleidžia "Literatūros ir Meno" nr. 50 (1204) paskelbtas straipsnis "Kuo čia dėtas Kristaus vardas?", kurį parašė šio savaitraščio vyr. redaktorius neseniai paskirtas komunistinės ideologijos skleidėjas Vytautas Radaitis. Pasirodo, šis rašinys buvo skirtas maskvinė "Literaturnaja Gazetai", bet jos redakcija teatspaudė pagrindinius teiginius. Tačiau dabar vyr. red. V. Radaitis beliko pasinaudoti savo savaitraščio puslapiu. Jis bando menkinti ir niekinti Vatikano lietuviškų radijo laidų darbuotojus už "falsifikavimą istorinių faktų", neigiančių sovietinės santvarkos Lietuvoje atkūrimą. Kad šia santvarka ne atkūrė, bet ginklo jėga Lietuvai primetė sovietinę okupaciją, V. Radaitis nutylė. Jo rašinyje ne žodžio nerandai apie Stalino ir Hitlerio įvykdytą Lietuvos pasidalinimą. Jis puola Romoje veikiančių Lietuvos istorijos ir religinės kultūros institutą, jo darbuotojus kaltindamas antisovietinės ideologinės akcijos organizavimu ir Vatikano radijo lietuviškųjų laidų ruošimu. V. Radaitis norėtų, kad Vatikano radijo laidose būtų kalbama tik apie Kristų, vengiant minėti sovietinę Lietuvos okupaciją ir išsivijus vėdamą laisvės kovą. Pasak jo, kunigams nevalia veltis ir politika. Pasiklausius tokios logikos, kyla klausimas — kas davė teisę sovietiniam komunistui ir jo ideologui V. Radaitiui kištis ir religinius reikalus ir persekioti katalikybę Lietuvoje? Kompartija skleidžia priverstinį ateizmą marksizmo vardu, o religijos mokymą draudžia, nepaisydama net sovietinės konstitucijos.

E. KANIAVOS GASTROLĖS

Įs gastrolė Bostone, Čikagoje, Vašingtone ir Niujorke grįžęs Vilniaus operos baritonas Eduardas Kaniava "Tiesos" gruodžio 16 d. laidoje pasakoja: "... Druose su manimi keliavo ir mano žmona, televizijos aktorė Barbara Abramavičiūtė, kuri supažindino klausytojus su lietuvių poetu Salomėja Neris, Maironis, Janinos Degutyte, tarybinių poetų Veronikos Tušonovos, Silvijos Kaputikian ir kitų eilėmis. Už Atlanto nuvežiau visą šūsnį lietuvių liaudies dainų, tarybinių autorių dainų, rusų bei Vakarų klasikių kūrinių. Pažangūs lietuviai sutiko nuo labai šiltais ir džiugiai, viską darė, kad koncertai praėtų sėkmingai, kad vienosdienos dienos būtų malonios ir sveiktinos. Koncertų rengėjai negalėjo nei laiko, nei jėgų skėminumui. Visur salės buvo susausimios. Žmonės čia atviliojo lietuviška daina ir tėvynės ilgesys. Ilgai netildavo pojūtais, klausytojai dėkodoavo stovėdami, sugiedodavo mums "Ilgiausių metų". Juose — pagarbą Tarybų Lietuvai, meilę tėvų žemei, norą ją vėl išvysti ir su jos žmoniems bendrauti. Ypatinai šiltes susitikimas įvyko Niujorke, laikraščio "Laisvė" redakcijoje, su gerai pažįstamais Antanu Bibma, Ieva Mizariene, Povilu Venta ir kitais.

ST. CATHARINES, ONTARIO

APYLINKĖS VALDYBA 1969 m. gruodžio 21 d. surengė vaikučių tradicinę Kalėdų eglutę. Dalyvių skaičius šiais metais buvo rekordinis. Pirm. J. Sarapnickas pasveikino su srinkusiu ir padėjo už taip gauš atsilankymą. Meninę dalį atliko šeštadieninės mokyklos mokiniai. Vaikučiai gražiai pagiedojė kalėdinių giesmių, deklamavo eilėraščius, skambino pianinu, o publika jiems garsiai plojo. Tai nuopelnas šeštadieninės mokyklos mokytojų L. Siurblienės ir M. Staugaitienės, kurios per trumpą laiką sugebėjo vaikūčius paruošti programai. Su dideliu maišu ant pečių atvyko Kalėdų senelis iš Lietuvos. Jis papasakojo apie vaikučius Lietuvoje ir išdailino

Jiems taip pat suruošė koncertą. Išpadingas koncertas irgi buvo Bostone. Čia įvyko kompozitoriaus Vytauto Klovos naujo vokalinio ciklo "Sienapietės dainos", sukurto lietuvių liaudies dainų motyvais, premjera. Klausytojai šiltais ir nuosirdžiai sutiko naują kompozitoriaus vokalinį kūrinių ciklą. Čikagoje teko laimėti dainuoti žymioje koncertinėje estradoje, talpnančioje 800 žmonių... IS E. Kaniavos pranešimo sužinojome, kad jis du koncertus turėjo surengti Jungtinėse Tautose — sovietų atstovybėje komunistinių kraštų diplomatams ir vėliau visiems JT diplomatams. Tada paaiškėjo, kur jo žmona B. Abramavičiūtė deklamavo rusių poetų V. Tušonovos ir S. Kaputikian eilėraščius, kurių, matyt, yra labai pasilgę sovietų atstovybės prie JT pareigūnai ir tarnautojai. Iš viso, Kaniavų koncertai nestokojo prosvietinio atspalvio, nepriimto laisviesiems tautiečiams. Jų sėkmingumas, ypač dėl publikos gausumo, gerokai išpuštas.

SVAROS DIENOS

Nuo gruodžio 15 d. iki Naujųjų Metų Lietuvoje buvo paskelbtos Svaros dienos. Gydytoja A. Kuskaitė šia proga "Valstiečių laikraščio" gruodžio 18 d. laidoje rašo: "Didžiausią gyvenimo dalį praleidžiame savo buityje, darbovietėje, mokykloje. Tačiau kartais, nesirūpindami namų tvarka, švara, asmenine higiena, vis dar susergame užkrečiamomis ligomis. Viena tokių ligų, kurios plitimu didelę reikšmę turi sanitarinės kultūros lygis, yra niežai. Svaros dienu metu respublikos medicinos darbuotojai, sanitariniai aktyvistai apsilankys jūsų darbovietėje, mokslo įstaigose, namuose, patars, kaip laikytis asmens higienos taisyklių, ir patikrins, ar nesergate niežais..." Ižengiant į XX amžiaus septintąjį dešimtį, Lietuvoje skelbiama kova... niežais, kurie jau seniai yra išnykę civilizotuose kraštuose. Keistai skamba ir dr. A. Kuskaitės patarimas: "Siekiant apsaugoti nuo niežų, būtina laikytis asmeninės higienos taisyklių: reguliariai, kas 7 dienas maudytis, pakeisti baltinius. Nemiogoti svetimoje lovoje, nevilti svetimų rūbų, nesinaudoti svetimais daiktais..." Negi sovietų okupuotoje Lietuvoje vis dar neužtenka savų lovų, savo drabužių ir savų daiktų?"

GRĮŽO A. LAURINCUKAS

"Gimtojo Krašto" pranešimu, po atostogų Lietuvoje Niujorkan grįžo sovietinis propagandistas A. Laurincukas. Jis yra sovietų laikraščio "Moscow News" redakcijos oficialus atstovas JAV ir Jungtinėse Tautose. "Medžaronodnaja Zizn" ir vilniškės "Tiesos" korespondentas. "GK" skaitytojams A. Laurincukas pareiškė: "Aš tikiuosi mano planai — rašyti straipsnius ir korespondencijas laikrašiams ir žurnalams. Šis darbas reikalauja daug energijos, kadangi šikaitojas darosi vis reiklesnis..." Čia, atrodo, jis turi galvoje paikomias pasakaitėmis atskiesta savo knyga "Trečioji doleris puse", kurios autorius į laida rusų kalba buvo išleista Maskvoje. Praėjusį rudenį Maskvoje ir Vilniuje taip pat buvo išleista jo kelionės po Afriką išpuščiu knyga "Juodasis kraujas". V. Kst.

dovanėles. Kiekvienas, prieš gaudamas dovanėlę, turėjo pasakyti eilėraštį. padainuoti, paskambinti pianinu ir pan. Taip pat Kalėdų senelis įteikė apylinkės v-bos vardu dovanėles šeštadieninės mokyklos mokytojams. Kalėdų seneliu buvo St. Kukta. Apylinkės valdybos pirm. J. Sarapnickas padėjo kalėdinių giesmių, deklamavo eilėraščius, skambino pianinu, o publika jiems garsiai plojo. Tai nuopelnas šeštadieninės mokyklos mokytojų L. Siurblienės ir M. Staugaitienės, kurios per trumpą laiką sugebėjo vaikūčius paruošti programai. Su dideliu maišu ant pečių atvyko Kalėdų senelis iš Lietuvos. Jis papasakojo apie vaikučius Lietuvoje ir išdailino

Klevelando vyrų oktetas. Iš kairės V. Ziedonis, G. Motiejūnas, M. Aukštuolis, R. Babickas (vadovas), A. Gylis, D. Staniskis, M. Motiejūnas, R. Bublys. Trūksta B. Butkaus. Jie koncertuos sausio 24 d. Hamiltono medžiotojų ir žūklautojų baliuje Jaunimo Centre

HAMILTON ONT.

VYSK. M. VALANCIAUS MOKYKLA gruodžio 21 d. Jaunimo Centre surengė tradicinę Kalėdų eglutę. Suvažiuavo šeštad. mokyklų lankantis jaunimas, lietuvių vaikai, kurie tos mokyklos nelanko, ir nemažai vaikų tėvų. Čia vaikai sutiko iš Lietuvos atkeliavusį Kalėdų senelį, kuris turėjo labai panašų į mokykl. A. Mikalauko balsą, pamatė gražiai papuoštą eglę ir mokyklos tėvų komitetą pirm. G. Jasevičių, besaugojantį vaikams paruoštą dovanas. Mokykla buvo paruošusi gražią meninę programą, kur kiekvienas skyrius turėjo progos parodyti savo sugebėjimus. VIII sk. tai progai turėjo sukuręs net vaidinimėlį "Kaip du nykštukai išgelbėjo Kalėdas". Vėikalėlio autorės buvo I. Zilvitytė, D. Bilevičiūtė ir N. Balsytė. Patys mokiniai paruošė dekoracijas, drabužius ir grimą. Nors ir netrupma programa, bet buvo įdomi su giesmiėmis, deklamacijomis ir žaidimais. Ta proga buvo pranešti ir KLB švietimo komisijos paskelbtos rašiniui konkurso laimėtojai. Jaunesniųjų grupėje už rašinį "Keliauji ir mėnuj" II premija laimėjo P. Gutauskas, VI sk.: trečia premija už rašinį "Mano sanna" gavo L. Lukavičiūtė, VI sk. Vyresniųjų grupėje buvo ir pirmos premijos laimėtoja V. Ricketė, IX sk., kuri buvo pasirinkusi temą "Laisvė ir Lietuva". II premija teko D. Pajarskaitei, VIII sk., už rašinį "Kodėl mes galvojame, kad tėvai mūsų nesupranta"; III — J. Jurguityte, X sk., irgi už rašinį "Laisvė ir Lietuva". Pirmoji premija buvo skirta I. Zilvitytei, II premija — V. Ricketėi, III — J. Jurguitytei, IV — V. Ricketėi, V — V. Ricketėi, VI — V. Ricketėi, VII — V. Ricketėi, VIII — V. Ricketėi, IX — V. Ricketėi, X — V. Ricketėi.

LONDON, ONTARIO
KANADOS SPORTO APYGARDOS vadovui K. Lukošui pavydus, LLSK "Taurus" rengia Londone Kanados krepšinio pirmenybes sausio 24 d., o gal dar ir 25 d. Dalyvaujanti komandų skaičius nulems tai, ar pirmenybės bus viena ar dvi dienas. Sausio 24 d. vakare numatomas sportininkų ir Londono bei apylinkių visuomenės susipažinimo vakaras-pasilinksinimas.

NAUJAI ISIRINKTOJI apylinkės valdyba dar nėra galutinai pasiskirsčiusi pareigomis. Valdymo išrinktieji pirmininku išrinko A. E. Pocių. Jis yra 41 m. amžiaus, Vakarų Ontariono universiteto biudžeto viršininkas, atsakingas už 46 milijonų biudžetą; laisvai vartoja abi kalbas. Universitete yra 12.000 studentų, jų tarpe apie 30 lietuvių. A. E. Pocius deka lietuvių vardas universitete pasidarė gerai žinomas.

LLSK "TAURAS" metiniame narių susirinkime išrinkta nauja klubo valdyba: Danilūnas, sr. — pirmininkas ir sekretorius susirinkimui L. Butkus — vicepirmininkas jaunimo reikalams, J. Butkus, sr. — lėšų telkimo vadovas ir rėmėjų pirmininkas, Br. Misius — išdėstytas ir protokolų sekretorius. Sporto šakų vadovai: krepšinio prieš kitataučius — J. Brikmans, revizijos komisijon išrinkti: St. Navickas, E. Bliskis ir Danilūnas, jr. Susirinkimo metu tylos minute pagerbtas praeita vasara miros didelis klubo draugas Z. Paulionis, buvęs Londono apylinkės pirmininkas. Taip pat padėkota lėšų telkimo skvriui ir visiems geradariams už ligi šiol klubui suteiktą paramą, kurios dėka klubas gali sėkmingai veikti. Nutarta paruošti klubo statutą ir suorganizuoti rėmėjus. Posėdžio metu iškelti trenerio J. Brikmans nuopelnai, pasidžiaugta jo ypatingu pareigavimu ir klubui rodomu pasiaukimu, aptarti būsimo pirmenybių ir pasilinksinimo reikalai.

PRANUI STYGAI padaryta operacija SV. Juozapo ligoninėje. Linkime veikia pasveikti. D. E.

NULAUŽTA ŠAKA IR GIMNAZIJA
1969 m. rugsėjo mėn. suejo 50 metų, kai Alytaus mieste rinkosi Dūkijos jaunimas siekti mokslo ir švietimo. Nesant tinkamų patalpų ir patyrusių pedagogų, sunkūs buvo pirmieji žingsniai. Rytų dėka įstai-ga išaugo į gausią Alytaus valstybinę gimnaziją, kurios buvę auklėtojai ir mokiniai išsiviję paminėjo garbingą sukaktį 1969 m. lapkričio 28 ir 29 d. Čikagoje. Inicijavos dėlei Čikagoje gyvenantieji alytiškiai — E. Juknevičienė, dr. G. Balukas ir kiti. Apie 100 alytiškių susitiko Jaunimo Centre. Daug kalbų ir prisiminimų susitiko šilgai nematytas draugas. Malonu buvo prisiminti tas nerūpestingas jaunatvės dienas, vėl jaustis jų sukuriję.

Lapkričio 28 d. vakare apžūrėjo me gana turtingą meno parodą: V. Kasulio, V. Vaitūno, A. ir V. Petrikonių, Juodžio, Daugvilos ir kitų Alytaus gimnazijos auklėtinų kūrinius. Lapkričio 29 d. Jaunimo Centre sodelyje padėjome vainiką mirusiųjų prisiminimui, bažnyčioje jungėms maldoje su visais esamais ir išsiskirsčiusiais visame pasaulyje. Sa-lėje atidariamo žodį tarė E. Juknevičienė ir pakvietė pranešėję dr. G. Baluką, St. Barzduką, buvus gimnazijos direktorius ir dabartinis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, trumpu žodžiu perbėto visą gimnazijos gyvenimą nepriklausomaj Lietuvoj ir dabar. Po to sekė literatūrinė dalis, kurią atliko K. Bradūnas, V. Volertas ir V. Kavaliūnas. E. Juknevičienė įteikė \$1.200 Amerikos Lietuvių Fondui Alytaus gimnazijos vardu su viltimi, kad vėliau papildys iki \$3.000. Scenos viršūje pritvirtinta nulauzta visų šaka, lyg tai būtų atvežta iš Alytaus šil-o, priminė vakaro dalyviams simbolinę reikšmę — jos ir mūsų viena-dodą likimą.

Advokatas EUGENIJUS KRONAS, B. Sc., B. C. L.
32 James St. So., Royal Bank Building, suite 614, tel. 522-8781 Hamilton, Ontario

JAUNIMO CHORA organizuoja ateitininkų sėndraugį skyrius. Chorui vadovauti sutiko muzikas Vaclovas Verikaitis. Šio choro pirmoji repeticija įvyko sausio 11, sekmadienį, 4 v. p. p., parapijos salėje. Į šį chorą yra kviečiamos visos mergaitės, pradant maždaug nuo 14

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

VLIKO SEIME ISIRINKTA naujoji valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm.—dr. J. K. Valiūnas, vicepirm.— J. Audėnas ir dr. Br. Nemickas, sekr.— St. Dzikas, finansų tvarkytojas — J. Valaitis, narys mokslo ir studijų reikalams — dr. J. Puzinas, jaunimo reikalams — R. Kezys.

ČIKAGOS JAUNIMO CENTRE posėdžiavus JAV LB centro valdyba nutarė išleisti mokslo ir kultūros simpoziumo darbus. Valdybos pirm. inž. B. Nainys buvo įgaliojtas kreiptis į simpoziumo programų vadovus ir paskaitininkus, atsiklausti jų nuomonės ir prašyti juos paruošti savo darbus spaudai. Tikimasi, jog galutinį sprendimą bus galima padaryti po poros mėnesių, kai bus gauta visa medžiaga. Klevelando "Grandinėle" yra gavusi Kolumbijos švietimo ministerijos kvietimą gastro-lėms. Ji galėtų surengti koncertus ne tik Kolumbijoje, bet ir kitose P. Amerikos kraštuose, jeigu būtų surasta lėšų. "Grandinėles" vadovas Liudās Sagys išvyko glėboje ir rėmėju prašo būti JAV LB centro valdyba, nes lėšas teks rinkti JAV lietuvių tarpe. Valdyba nutarė prisiminti glėboje pareigas. Pirm. inž. B. Nainini ir V. Adamkavičiui pavesta susisiekti su atitinkamomis JAV valdžios įstaigomis ir amerikiečių organizacijomis, kurios kelionę galėtų paremti stambesniais sumomis. JAV LB centro valdyba pritarė PLB visuomeninių reikalų vicepirm. H. Brazaičio iniciatyvai suaukinti ALTOS ir JAV LB centro valdybos pasitarimą, kurio uždavinys bus pašalinti dabartinis nesutarimus. Kadangi nesutarimų pagrindas yra Vasario 16 minėjimų aukos, toks pasitarimas numatomas Jaunimo Centre sausio 10—11 d. m., kad visi nesklaidumai būtų pašalinti prieš Vasario 16 šiemetinius minėjimus ir kad laiku apie tai būtų painformuota lietuvių visuomenė. Valdyba patenkino "Lituanus" žurnalo fondo prašymą atsitiusti JAV LB kontrolės komisiją jo izdo knygos patikrinti.

RUŠIAMA NAUJA LAIDA sąrašo (elcheno) lietuvių katalikų knygų išsivijoj. Prie adresu norima pridėti ir telefonų numerius. JAV lietuvių kunigai, kurių telefono numerio nėra "The Official Catholic Directory", taipgi kitų kraštų kunigai prašomi nedelsiant pranešti savo telefonų numerį ir adresą, jeigu pasikeitė: Rev. Titus Narbutas, 1922 Leo St., Dayton, Ohio 45404, U.S.A.

Švedija
ZIGFRIDAS KALVAITIS "Goetbergs-Tidningen" laikraštyje paskelbė perykštės viešnagės Lietuvoje išpuščius. Pirmajame rašinyje "Lietuva progreso kelyje" jis minė matytas naujas pramonės imones, namų statyba, naujajai Elektrėnų miestai bei jo elektros jėgainės, naujus kelius, prekyba su Švedija. Iš Švedijos Lietuvon importuojamos mašinos gamybos imonėms, aparatūra ir instrumentai gydymo įstaigoms. Iš Lietuvo Švedija įsiveža plytas, drenažo vamzdičius, žemės ūkio gaminius ir gelžį vandenu vėžius. Antisantis rašinys "Kultūra Lietuvoje" skiriamas senųjų pastatų restauravimui, liaudies meno kūrinių apsaugai, dainos ir muzikos festivaliams, lietuvių kalbon išverstoms švedų rašytojų knygoms. Straipsnio ištraukas paskelbė Vilniuje leidžiamas "Gimtasis Kraš-

BRITANIJA
PRANO DZIDOLIKO vadovaujama Sv. Cecilijos choras surengė metinį koncertą Glasgow mieste, Bellshill lietuvių įstaigute. Pavergtųjų tautų savaitės progą žodį tarė prel. J. Gutauskas. Sv. Cecilijos choras, kuriam ilgus metus vadovavo dabar jau mirusį muziką P. Vanaitit-Mullen, gieda lietuviškose parnaldose ir yra surengęs daug koncertų. Lapkričio 16 d. jis dalyvavo Glasgow universiteto suorganizuotame šešiolikos tautybių tarptautiniame koncerte.

LONDONO LAS SKYRIUS kariovenės šventės progą surengė pusantros valandos trukusį koncertą, kurio programa atliko sopranas Vanda Galbuogytė, mezosopranas Vidua Gasparienė ir jaunoji šokėja Janina Vainoriūtė. Programoj — operų arijos, lietuvių ir kitų tautybių kompozitorių dainos. Balerina J. Vainoriūtė pašoko pora improvizacijų, vieną jų — pagal "Malinų" muziką. Minėjimas koncertas buvo pradėtas trumpu P. Mašalicko žodžiu, žuvusiųjų karių pagerbimu tylos minute. Dalyvavo apie 200 londoniškių ir svečių iš Nottingham, Kettering ir netgi Kanados. Bendra vakariene paruošė Sv. Onos draugijos narės.

SUBURY, ONT.
P A D E K A
Mieliems Sudburio bičiuliams, su-ruošusiems išleistuves į pensiją ir Florida, nuosirdžiai dėkoju. Ypač didelė padėka priklauso pobivio renešėjams — p. p. Lumbiams, Jasūnams, Labuckams. Kraujai ams. Tai-gi labai dėkoju visiems bičiuliams, kurie taip gausiai dalyvavo ir man šeimai suteikė didelį džiaugsmą. Visiems taru viešą, lietuvišką padė-ką —
Jonas Raciškas ir šeima

SAULT STE. MARIE, ONT.
lonijoje.
IS HAMILTONO į mūsų koloniją atskėlė tautiečiai Elena ir Antanas Šimkevičiai (Sims). Čia jie įsigijo nemazą, labai gerame stovyje viešbutį su naktiniu klubu ir alaus baru. Linkime jiems sėkmės naujame versle ir kviečiame į mūsų veiklos eiles. A. V.

SAULT STE. MARIE, ONT.
lonijoje.
IS HAMILTONO į mūsų koloniją atskėlė tautiečiai Elena ir Antanas Šimkevičiai (Sims). Čia jie įsigijo nemazą, labai gerame stovyje viešbutį su naktiniu klubu ir alaus baru. Linkime jiems sėkmės naujame versle ir kviečiame į mūsų veiklos eiles. A. V.

Alytaus gimnazijos 50 metų sukakties minėjime Čikagoje susitiko daugybė buvusių mokinių ir mokytojų

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
21 Main St. East, komb. 203, tel. 528-0511

Darbo valandos:	Mokame už:	
pirmadieniais 9.30 — 5 v. p.p.	depozituz	5%
antadieniais 9.30 — 5 v. p.p.	šėrus	5,5%
trečiadieniais 9.30 — 5 v. p.p.	už vienu metų terminuotus	8%
ketvirtadieniais 9.30 — 5 v. p.p.	indėlius	
penktadieniais 9.30 — 8 val. vak.	Duodame:	
šeštadieniais 9.00 — 1 v. p.p.	asmenines paskolas iš	10%
Liepos ir Rugsėjo mėn. šeštadieniais "Talka" nėdaryta.	neklm. turto paskolas iš	9%

Nemokama gvybė ir asm. paskolu drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius ir perlaidas (money orderus). Užtikrintas indėjų saugumas. Kapitalas — virš \$1,600,000.00.

KNIGHT RADIO & TELEVISION
SALES & SERVICE
168 Locke St. S., Hamilton, Ont.
Tel. 522-5028

ATSTOVAUJAM PHILIPS, WESTINGHOUSE & ZENITH BENDROVEMS
Savininkas Algis (AL) Pilypaitis

Laureatų ir angelų mieste

Lankytojo pastebėjimai ir pasikalbėjimai saulėtoje Kalifornijoje

(Tęsinys iš praėjusio nr.)
Vienas iš trijų

Trys Budriūnai, trys broliai, trys muzikai. Jaunesniems tautiečiams sunku būdavo atskirti vieną nuo kito. Besilankant Los Angeles mieste, teko arčiau įsižiūrėti į **Bronių Budriūną**, kuris muzikos srityje yra jau išvaręs plačią vagą. Iki šiol jis yra sukūręs per 50 įvairių kūrinių, jau paskelbtų. Kiek jų sukrauta stalčiuose, jis vienas nežino. Užėjęs į rezidenciją, randi jį savo studijoje prie pianino. Čia, matyt, jis ir kuria ir savo mokinius lavina. Spinta pilna gaidų, muzikos plokštelių. Tai muziko Br. Budriūno kūrybos derlius. Atrodo, jis jau nebežus, nes atspausdintas šimtais egzempliorių.

— Ar neturite vargo su gaidų atspausdinimu? — paklausiu šeimininką, vartantį savo naujausios kūrybos lapus.
— Nelengva, nes pareikalavimas tokios literatūros yra labai mažas. Instrumentalistų, vokalistų, chorų bei kitų muzikinių vienetų turime nedaug, nors plačioji publika muziką mėgsta. Deja, be gaidų, kurioms publika nesidomi, neįmanoma turinti muzikinės srities, — aiškina Br. Budriūnas.

— Gal gi kokie fondai ateina į talką?

— Deja, ir fondų gaidoms leisti reikia pačiam susiorganizuoti. Toks fondas yra sudarytas ir vadinasi "Fund for Publishing Works of Bronius Budriūnas" (Lincoln Savings and Loan Association of Los Angeles, Calif.). Jis yra pagelbėjęs išleisti jau ne vieną kūrinių. Jei atsirastų daugiau to fondo talkininkų, galima būtų atspausdinti daugiau ir kūrinių. Rėmėjai galėtų kreiptis ir mano adresu (2620 Griffith Park Blvd., Los Angeles, Calif. 90039, USA).

— Ką nauju kuriate šiuo metu?
— Daug teko padirbėti su kantatomis pagal poeto Bernardo Brazdžionio tekstus. Vienas naujausių mano kūrinių yra išanginė giesmė "The Baltic Story" draminiam veikalui, kurį yra parašęs John Havard Kana-doje. Teksto autorius yra estas Gustav Suits ir vadinasi "Rise My Ringing Word".

— Čia pat kompozitorius pagrojo anglišką giesmę iš magnetofono juostos. Skamba ji su ryžtinga didybe, giliu skundu ir vilnimi. Vėliau girdečiau, kad "The

Baltic Story" autorius labai patenkintas kūriniu.

— O sakykite, kur randate įkvėpimo savo kūrybai?

— Sunku pasakyti. Kartais melodija gimsta savaimingai, savotišku blykstelėjimu. Kiek pastebėjau, melodiją dažniausiai pažadina skaitomas tekstas, ypač poezijos. Taip buvo pvz. kuriant melodijas Br. Brazdžionio parašytoms kantatomis.

— Atrodo, Brazdžionio - Budriūno derinys labai sėkmingas, — įterpiu.

— Matote, St. Santvaras turi kompozitorių J. Gaidelį, K. Bra-dūnas — D. Lapinską, o B. Brazdžionis — Br. Budriūną...

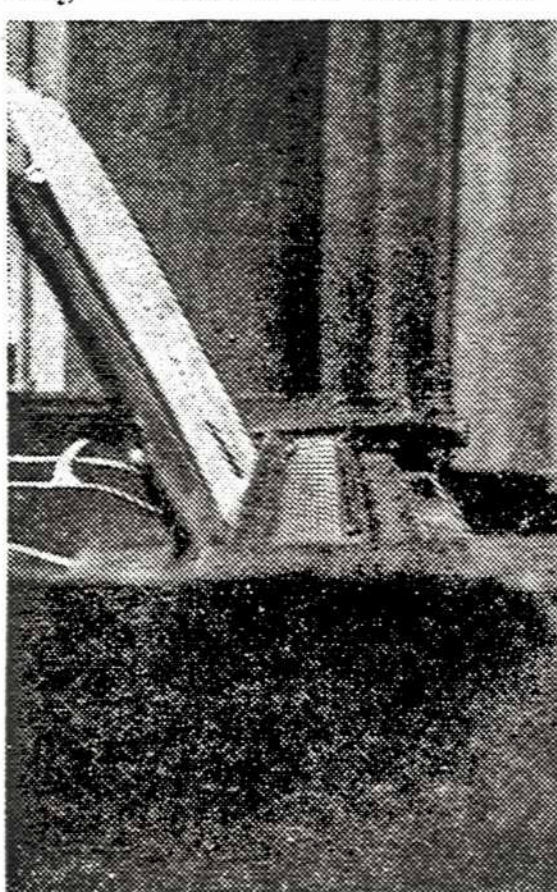
Man rūpėjo religinės muzikos kūryba. Čia pjūtis didelė, o darbininkų maža. Tad ir paklausiau:

— Kaip Jums atrodo religinės muzikos sritis?

— Čia daug dirvonų. Naujų kūrinių pasirodo labai mažai, o ir tie retai kur atliekami. Dili-nama senas, tradicines giesmes, kurių tarpe daug lenkiškų. Net ir kompozitorius J. Naujalis ne-vengė lenkiškų melodijų. Per jį lietuvių religinės muzikos atejo lenkiškų melodijų. Kartą jis man aiškino, kad atsistatant Lie-tuvai reikėjo skubiai duoti lie-tuviškų giesmių. Tais laikais esą buvo kreipiamas dėmesys daugiau į lietuvišką tekstą, o ne į melodiją.

— Kodėl mūsų kompozitoriai dabar nekuria religinių giesmių?

— Negalėčiau pasakyti, kad jie visai nekuria religinių giesmių, — aiškino Br. Budriūnas.

Kompozitorius Bronius Budriūnas kuria kantatą Los Angeles, Kalifornijoje

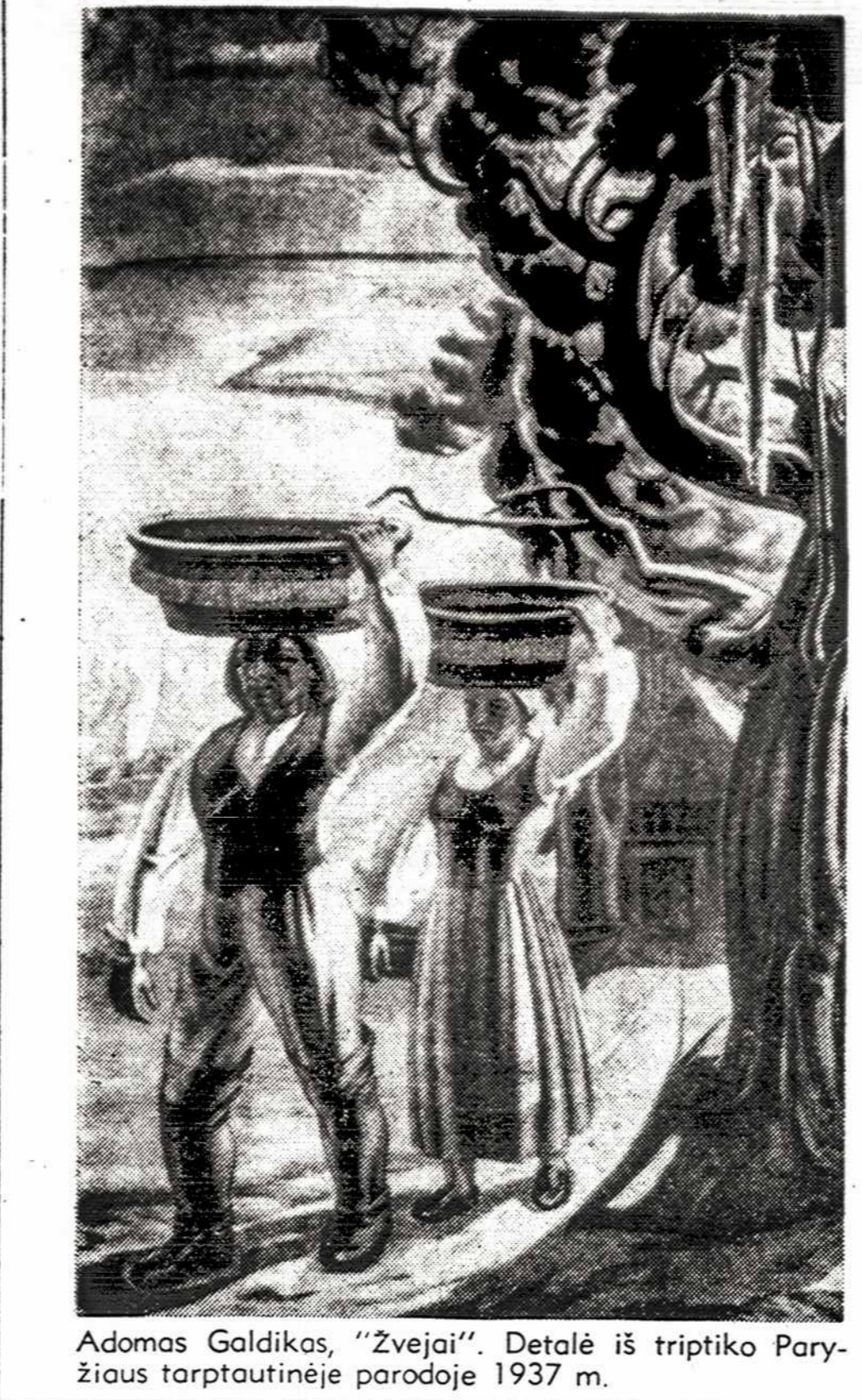
— Jų šiek tiek yra, bet ir tos guli stalčiuose ar spintose. Ne-matyti platesnio susidomėjimo iš kunigų ir chorvedžių pusės. Be to, reikia ir giesmės tinkama, skambių tekstų. Pvz. esu sukomponavęs vieną kalėdinę melodiją lietuviškai ir angliškam tekstui. Angliškoji versija jau gerokai paplito, o lietuviškoji — mažai. Tarptautiniuose leidiniuose, kur atspausdos įvai-rių tautų kalėdinės giesmės, yra ir lenkų giesmių. Mes gi jas lai-kome savomis, nors iš tikrųjų taip nėra. Tai rodo ir pati melo-dija, primenantį lenkiškų šo-kius.

— Rodos, esate sukūręs melo-dijas lietuviškiems Mišių teks-tų vertimams. Kaip sekasi su jų giedojimu?

— Panašiai, kaip ir su viso-mis naujomis giesmėmis. Jos sunkiai prigyja. Parašiau Mišias šv. Kazimiero garbei ir laimė-jau "Laiškų Lietuviams" premi-ją. Tai lengvos Mišios, skirtos vienam balsui arba dviem, taip-gi chorui. Los Angeles lietuvių bažnyčioje kartais giedame, ypač kaikiurias dalis. Mūsų šis-choras ir pamaldų dalyviai su-jomis jau apsipratę.

— Iš tikrųjų Br. Budriūno vado-vaujamas parapijos choras išpu-dingai gieda per pamaldas — pasižymi balsingumu, darnumu ir lietuvišku repertuaru. Jam talkina sol. Dapšys, apdovano-tas puikiu balsu. Chorui pirmi-ninkauja Algis Raulinaitis.

— Baigus pokalbį, muz. Br. Budriūnas apdovanojo gaidomis ir savo kūrybos muzikos plokšte-lėmis. Pr. G. (Bus daugiau)

Adomas Galdikas, "Žvejai". Detalė iš triptiko Parv-žiaus tarptautinėje parodoje 1937 m.

Iškilusis kūrėjas ir mokytojas

Iškeliaivo dail. Adomas Galdikas, palikęs gausų būrį mokinių ir daug brandžių kūrinių

TELESFORAS VALIUS
Niujorke 1969 m. gruodžio 8 dienos vakare Adomas Galdikas, užbaigęs taip įtemptą kūrybinį gyvenimą, jau išsėjęs šalins laidotuvių koplyčioje. Tautiečiai rinkosi neeiliniam atsisveikinimui. Didelio ir sugretinimo nerandancio kūrėjo palaikai sudarė išimtinę nuotaiką susikaupimui ir apmąstymui.
Poetas Leonardas Andriekus savo atsisveikinimo kalboje taikli-ai apžvelgė A. Galdiką, kaip žmogaus bei kūrėjo, gyvenimą ir pastatė dailininką šalia M. K. Ciurlionio. Gal tai teisingas sugretinimas, žiūrint iš tam tikro taško. Yra tačiau sričių, kuriose daileje, kur A. Galdiko vaidmuo taip svarbus, kad negali būti gretinamas net su mūsų įsiva-tytųjų genijum. Viena iš jų — lietuvių grafika.

A. Galdiko dėka lietuvių gra-fika tebėra iškilis Vakarų pasaulyje, o taip pat ir šiandieninėje Lietuvoje.
Jau 1926 m. A. Galdikas su-organizavo grafikos studiją Kau-no Meno Mokykloje. Ilgus metus jai vadovavo A. Galdikas išleido daugelį studentu ir ne vieną nukreipė brandžios kūrybos linkme. Dalis jų dar ir šiandien sava kūryba renkiasi Vakaruose arba šiandieninėje Lietuvoje. Jo tvirtai įsąmoninti principai gra-fikoje neabejotinai ir dabar skiepijami jaunajai grafikai karta-i Viliuniui. Buvę A. Galdiko stu-dentai šiandien yra profesoriai arba docentai. Džiugu, kad šiandieninė grafika Lietuvoje yra taip stipri šalia tapybos ir skul-tūros. Ji vėl yra tapusi viena ryš-kiusiu sričių daileje.

A. Galdikas gimė 1893 m. Žemaitijoje. Meną studijavo baro-no Stiglicio meno mokykloje Pet-rapilyje. 1919 m. lankėsi Stock-holme lietuvių pinigų spaus-

KULTURINĖJE VEIKLOJE

OKUPUOTOJ LIETUVOJ VIOLONCELISTŲ III KONKURSO baiginėse varžybose Azarbaidžano sostinėje Baku susitiko 36 geriausi jaunieji violončelistai. Lietu-vai atstovavo J. Gruodžio muzikos mokyklą ir Leningrado konservato-riją baigęs I. Kučkins, Vilniaus konservatorijos absolventas ir fil-harmonijos simfoninio orkestros na-rys A. Sivickis, kuriam teko XIII vieta ir garbės raštas. Konkurse pir-mavo Maskvos ir Leningrado atsto-vai. Seši diplomai buvo paskirti vi-olončelistų akompaniatoriams. Vienas jų teko vilniečiai pianistei R. Vaitke-vičiūtei už Beethoveno ir Prokofjevo sonatas.

VILNIAUS FILHARMONIJĄ rengia koncertų ciklą "Lietuvių kompozitorių kamerinė muzika". Parodų rūmuose prieš Kalėdas įvykęs kon-certas buvo skirtas A. Račiūno ir jo buvusio mokinio V. Barkausko kū-riniams. A. Račiūno sonata obouji ir fortepionui nr. 1 atliko J. Ri-mas ir R. Vaitkevičiūtė, sonata fan-tazija smuikui — A. Livontas, nau-jąją sonatą violončelei ir fortepionui — A. Sivickis ir R. Vaitkevičiū-tė. V. Barkausko kūrybai atstovavo A. Vizardos, I. Kučinsko ir Z. Žil-ionio išpildyta kontrastinė muzika fleitai, violončelei ir mušamiesiems, pianistės E. Elinaitės — ciklas fortepionui "Poezija" ir smuikininko A. Livonto — partita smuikui.

BALTIEČIŲ MUZIKOLOGŲ II konferencijos Taline pagrindinė te-ma buvo "Folkloras ir profesionali muzika". Lietuviams atstovavo muzi-kologai A. Ambrasas, J. Bruveris, A. Tauragis, A. Venckus, kompozitoriai K. Brunzaitė ir V. Barkauskas. Pranešimą apie folkloro panau-dojimą dabartinėje lietuvių muzi-koloje padarė Algirdas Ambrasas, su M. K. Ciurlionio kūryba dalyvius supažindino Jonas Bruveris. Konfe-rencijos metu buvo išklausti i magnetofono juostelės įrašyti nau-jasieji baltiečių kompozitorių kū-riniai.

JAV SURENGTOJ MENINĖS FOTOGRAFIJOS parodoj "Siaurės vakarai 1969" dalyvauja kauniečiai R. Rakauskas su nuotraukomis "Ežys" ir "Autotraža", A. Macijauskas — su nuotrauka "Senas vežikas" ir vilniečiai M. Baranauskas — su etudu "Tėvai". R. Rakauskas susi-laukė garbės diplomo už "Autostra-dą".

M. K. CIURLIONIUI skirti poezi-jos ir muzikos vakarai įvyko Vilniu-je ir Kaune. Dramos aktorius V. Kybartas daktavėjo E. Mieželaičio poezijos knygos "Čia Lietuva" sky-rių "Vizijos", parašytą M. K. Ciurl-ionio temomis, o pianistas A. Ma-ceina skambino M. K. Ciurlionio kū-rinius.

INDIJOS LAISVĖS KOVOTOJŲ M. Gandhi šimtojo gimtadienio aktu salėje surengė kultūrinių ryšių draugijos Indijos bičiulių sekcija, va-dovaujama docento A. Mirono, prancū-zų kalbos katedros vedėjo. Prane-šimus skaitė sekcijos nariai: A. Gu-delis — "Gandhi asmenybė", V. Bag-donavičius — "Gandhi ir Vydūnas". Dalyviams ypač įdomus buvo V. Bag-donavičiaus pranešimas, išskėles Gandhi ir Vydūno filosofinių pažiūrų bei kovos prieš svetimšalius pa-vegėrijų principų panašumą. Žodį tarė iš Maskvos atvykęs Indijos am-basados patarėjas A. K. Damodra-nas ir hindu kalba prabilęs inž. M. Singas, kuris yra atsiūstas tobulinti Vilniaus "Komunaro" šlifavimo staklių ir grąžtu gamyklon. Concer-tinė programa, atlikta viešnagės In-dijoje metu, pakartoto lietuvių me-nininkai — Vilniaus operos tenoras V. Adamkevičius, "Lietuvos" an-samblio kanclininė B. Simonaitė ir birbynininkas K. Budrys. Ją papildė Vilniaus konservatorijos stu-dentų stiginis kvartetas.

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMI-JOS chemijos ir cheminės technolo-gijos instituto sekretoriaus vadovas Dionizas Poškaus, pakviestas Bristo-lio universiteto prof. D. Evereto, išvyko Britanijon atlikti bandymų elektrochemijos srityje su britų che-mikais.

MAIRONIO POEZIJOS VAKARA Viliuniuje surengė dramos aktorius Laimonas Noreika, programon įtrau-kęs ju lyrika, balades, ištrauką iš poemos "Jaunoji Lietuva".

JONO LASICKIO senaji rašini "Apie žemaitių, kitų sarmatų bei ne-tikrų kriškiūnių dievus" išleido "Va-gos" leidyklos "Litanistinė biblioteka". Šalia Leono Vilkūno verti-mo iš lotynų kalbos į lietuvių patei-kiamas ir fotografuotas originalas, pirmą kartą pasirodęs 1615 m. Bar-zelyje, Sveicarijoje. Prof. dr. J. Jur-ginis skaitytojus supažindina su J. Lasickio biografija, vaikeliuo tyri-niūmų raida, su juo susijusiais tyri-toriniais asmenimis. Pateikiamas įvairių autorių atliktas tekstų žodžių bei posakių aiškinimas.

VILNIAUS UNIVERSITETO stu-dentų teatras 15 metų veiklos su-kakčiai ruošia dvį premjerą — L. Ciuonio režisuojamą G. Hauptmanno "Paskendus varpą" ir I. Ignatavičiaus "Trisūsių salą", kurios režisio-rius yra P. Bielskis. Siam kolekty-vui buvo suteiktas liaudies teatro vardas už J. Baltušio knygos "No-vėlės apie meilę" inscenizaciją.

Prūsų kalbos paminklai

DR. M. ANYSAS

Tokio vardo knyga kalba apie prūsų, t. y. prutenų (prutenorum gentes) kalbos paminklus ryšium su Prūsijos hercogo Albrechto įsakytu katekizmo atspausdinimu senprūsų — prutenų kalba. Knyga paruošta okup. Lietuvos Mokslo Akademijos centrinės bibliotekos Kaune 1966 m. išleista "Minties" leidyklos Kaune. Spausdinta K. Poželos spaustu-vėje, Kaune. Tiražas 2.000 egz. Knyga yra paruošęs Vytautas Mažulis, redakcinė kolegija — J. Galvydis, A. Ivaškevičius (ats. redaktorius), J. Marcinkevičius V. Mažulis.

Spausdinant prisidėjo: J. Kar-delytė, dail. A. Kučas; techn. redaktorius — C. Vyšomirskis, korektorė E. Vaitkūnienė.

Trinys

Pratarėje sakoma, kad lietu-vių ir latvių kalbų artimiausia giminaitė esanti prūsų kalba, la-bai svarbi tyrinėjantiems ne tik baltiečių, bet ir kitas indoeuro-pečių kalbas. Atsižvelgdamas į tai, baltiečių ir slavų kalbų tar-pusavyje santykių tyrinėjimo ko-ordinacinis pasitarimas, įvykęs 1962 m. birželio 21—22 d. Vil-niuje, rekomendavo paspartinti prūsų kalbos studijas. Tam rei-kalui buvo svarbu išleisti ir pa-čius prūsų kalbos paminklus, kuriu paskutinias — R. Trautma-no 1910 m. leidinys yra tapęs bibliografinė retenybė. Be to, geriausi prūsų kalbos raštai — katekizmai niekuomet dar nebu-vo išleisti fotografuotiniu (labiausiai autentišku) būdu.

Toliau sakoma, kad šiame lei-dinyje fotografuotiniu būdu yra skelbiami visi svarbieji prūsų kalbos paminklai: Elbingo žodynė-lis, S. Grunau žodynėlis, Goet-tingeno egzempliorius ir visi trys katekizmai. Fotografijos esancios darytos iš originalų; iš-imtis — Elbingo žodynėlis, ku-ris fotografuotas ne iš originalo, kurio likimas nėra žinomas, bet iš faksimilės. Katekizmu foto-kopijos esancios orietalinio dy-džio, o žodynėlių šiek tiek su-mažintos. Dėl vietos stokos foto-grafuotiškai tekstai čia nėra transliteruojami, t. y. transpo-nuojami. Išimtis padaryta Goet-tingeno žodynėliui, kurio tran-sliteracija pridėdama šio leidinio

pabaigoje.

Pirmajame veikalo skyriuje "Prūsai" pateikiamos svarbes-nės istorinės žinios apie prūsus, antrajame "Kalbos paminklai" apžvelgiami prūsų raštai, skel-biami kairurie fragmentiniai prūsų kalbos paminklai. Trečia-sis skyrius "Rašyba" eina grafi-ni — fonetiniu įvadu į toliau skelbiamus prūsų kalbos teks-tus.

Prūsai

Rašoma, kad prūsai yra tie patys baltiečiai, kaip ir lietuviai bei latviai. Prūsų kalba esanti artimiausia lietuvių bei latvių kalbų giminaitė. Kalbos bend-rybių su lietuvišiais bei latviais prutenų kalba turinti mažiau, negu lietuvių kalba su latviu. Prutenų kalba išlaikiusi daugiau archaizmų, negu lietuvių kalba, o pastaroji — daugiau, negu latvių kalba. Prutenų kalba, bent savo žodynu, esanti labiau artimesnė lietuvių nei latvių kal-bai(?)

Be kalbos giminystės, prūsus su kitais baltiečiais artimai ri-ša kultūros, tradicijos, senosios religijos bendrumas ir teritorij-os vientisumas. Todėl negali-ma abeioti, kad iki XIII š., kai kryžiuočiai pavėgė prūsus, pa-starieji su lietuvišiais bei kitais baltiečiais aiškiai jautėsi esą ar-timiausi giminaičiai. Tą pačią baltiečių tautinio bendrumo sampratą atsindini ir Lietuvos did. kunigaikščio Vytauto teis-tas reikalavimas, pareiktas 1413 m. Salyno derybose pasilpu-pusiam po Zalgirio mūšio (1410) kryžiuočių ordinui: "Prūsai yra buvę taip pat mano tėvų žemė ir ji, kaip savo tėvų palikima, at-reikalausiu iki Osos upės".

Atitaisytina klaida

Reikia pasakyti, kad čia leide-jai gerokai suklydo jo minėta me šaltinyje (Codex Epist. Vi-toldi, p. 257). Atrodo, kad jie originalo niekuomet nėra skai-tę ir kartoją anksčiau žurnaluo-se tilpusius straipsnius. Minė-tas pasikalbėjimas įvyko ne Sa-lyno sutarties metu (1398), bet 15 metų vėliau — 1413 m., kai vyko pasitarimai tarp Vytauto, imperatoriaus įgalotinio Makro

ir ordino dėl Zemaitijos sienų nustatymo bei Veliuonos pilies nūgrovimo. Tuomet Vytautas, remiantis minėtu šaltiniu, pa-sakė: "Pruzsen ist och miner elder gewesen und ich will is ansprechen bis on di Osse, wen is so min vetirlich erbe ist." Čia kalbama ne apie kokią Osos upę (upės vardas visai neminė-tas), bet Osse. Tų laikų supratni-reišikė Ostsee — Baltijos jū-ra. Čia buvo kalbama apie Že-maitijos sienų nustatymą, o Ze-maitija tuomet ėjo iki Baltijos jūros. Ir imperatoriaus delega-tas Makro savo sprendime pasak-ė, kad Klaipėda yra pastatyta žemaičių žemėje. Noriu tik pa-tikslinti, kad nei Kęstutis, nei ankstesnieji Lietuvos arba Zemaitijos kunigaikščiai niekuo-met nėra valdė senprūsų kras-tio liči Vyslos. Tą, be abejonės, žinojo ir Vytautas.

Kiti klausimai

Toliau kalbama apie Korneli-jų Tacitą, gyvenusį 55-120 m. po Kr., kuris savo rašytoje is-toriijoje pirmą kartą paminėjo aiščių gentis. Toliau rašoma apie graikų mokslininką Klaidijų Plotomėjų, kuris savo geografi-os knygoje mini prūsų gentis "galindus" ir "sudonus", jeigu šie tikrai yra vėlesnieji galindai ir sudaviečiai.

Toliau cituojamas senatorius Kasiodoras, buvęs rytų gotų ka-raliaus Teodoriko sekretorius, kuris karaliaus vardu rašė pa-dėkos laiška prie jūros gyvenan-tiems aiščiams. atsiuotsiems karaliui Teodorikui gintaro do-vanu. Kartu minimas ir gotų is-torikas Jordanis, parašęs veika-lą apie gotų ir getų kilmę ir jų žveius, kuriame yra minimos net aiščių gyvenvietės: jie gyvenę orlie jūros kažkur netoli nuo Vyslos žiočių. Trumpai minimas frankas Einhard ir angli saksų karalius Alfred. Ten irgi kalba-ma apie aiščius.

Aiščių vardas su Vulfstanu istorijos šaltiniuose nuo IX š. galo išnyksta. Jis, galimas daiktas, perkliamas estams ir maž-daug nuo šio laiko pasirodo jų nakaitas — prūsų vardas. Pirmą kartą Bavarijos geografas juos vadina "Bruzi". Vėliau, apie 965 m., juos "Brus" vardu mini

Nauji prof. dr. A. Ramūno veikalai

1. Development of The Whole Man Through Physical Education

Išleido Otavos universitetas, 435 psl. Įvada parašė Avery Brundage, tarptautinio olimpi-nio komiteto pirm. Prof. J. Maritain paraiškė apie šį darbą: "Tai gautinis klausimo išryš-kinimas".

2. Dialogue entre Rome et Moscou (praradžių kalba)

Ekumeninis žvilgnis į Rusijos ir Europos san-tykių raidą praėjusio, dabartyje ir ateityje. Išangę parašė Austrijos kardinalas Koenig, išleido Otavos universitetas.

3. Iš sutemų į aušrą

Naujos mintys apie žmogų, tautę ir žmoniją kosminiom šimtmečių prosidant.

Visi šie veikalai gaunami per "Tėviškos Ziburii" ad-ministraciją.

Atsiųsta paminėti

Varpas nr. 9, 1969 m. Varpininkų Filisterių Draugijos žurnalas, lei-džiamas tautos ir žmogaus laisvei, tautinei kultūrai ir lietuviybei. Sis numeris turi 224 knygos formato psl. Redaguoja Antanas Kučys. Administ-ratoriaus adresas: Titas Briškaitis, 1214 N. 16 Ave., Melrose Park, Ill. 60180, USA.

Pranešėjas nr. 3, 1969 m. lapkri-tis. Lietuvių žurnalistių Sąjungos centro valdybos neperiodinis biule-tenis, redaguojamas Vyt. Alanto.

Filatelistų draugijos "Lietuva" biuletenis nr. 8-9. Adresas: 7742 So. Troy St., Chicago, Ill. 60652, USA.

MANN MARTEL

REALTOR

2320 Bloor St. W. Tel. RO 2-8255

JANE — BLOOR, \$10,000 įmokėti, atskiras, mūrinis 7 kambarių namas, garažas ir privatus įvažiavimas, vandeniu-alyva šildomas. Arti požeminio traukinio.

ARMADALE — BLOOR, 5 kambarių, vieno aukšto mūrinis namas su garažu ir privatu įvažiavimu. Palikimas. Tuojau galima užimti. Prašoma kaina \$30,000.

PORT CREDIT, \$47,900 prašoma kaina, 7 metų senumo dvibutis (duplex), 10 kambarių ir pilnai įrengtas rūšys. Du garažai ir privatus įvažiavimas. Graži aplinka.

DUNDAS — ROYAL YORK, modernus dvibutis (duplex), 10 didelių kambarių, 2 garažai ir privatus įvažiavimas. Modernios virtuvės ir prausyklos, kilimai, 2 balkonai. Pilnai įrengtas rūšys. Arti susisiekimo ir krautuvų.

BLOOR — ISLINGTON, \$9,000

įmokėti, 5 kambarių atskiras mūrinis vieno aukšto namas su garažu ir privatu įvažiavimu. Viena skola. Tuojau galima užimti.

MARKLAND WOODS, 6 kambarių, 2-ju aukštų mūrinis namas, 2 garažai ir privatus įvažiavimas. Gražiai įrengtas rūšys. Ilgalaikė viena skola su 6%. Įmokėti prašo \$12,000.

HOWARD PARK, \$10,000 įmokėti, 11 kambarių, atskiras mūrinis namas su privatu įvažiavimu ir garažu, 3 virtuvės, 3 prausyklos, 4 kambariai pirmam aukšte. Viena atvira skola.

HIGH PARK, 8 kambariai per du aukštus. Atskiras, gražių plytų namas su garažu ir privatu įvažiavimu, 2 virtuvės, vandeniu-alyva šildomas. Įmokėti \$8,000. Tuojau galima užimti.

Skubiai reikalingi namai pardavimui

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255

Namų telef. 766-8479

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

KASOS VALANDOS:

Pirn. 10-1.30 ir 4.30-7
Antr. 10-1.30
Kvė. uždaryta
Ktv. 10-1.30 ir 4.30-7
Penkt. 10-1.30 ir 4.30-8
Sešt. 9-12
-sekm. 9.30-1

MŪKA:

už term. indėlius 3 metams 8%
už term. indėlius 2 metams 7½%
už term. indėlius 1 metams 6½%
už depozitus-čekių s-tas 5½%
už šėrus numatoma 6%
IMA:
už asmenines paskolas 9%
už nekiln. turto paskolas 8½%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santaujų dydį iki \$2000 ir asmeninių paskolų — iki \$5000. Pilna čekių sistema padeda atlikti finansines operacijas. Parduodame American Express kelionių čekius ir pinigines perlaidas. MŪSU TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS LIETUVIAMS.

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

REALTOR

1072 Bloor Str. W.

Tel. 534-9286

DUNDAS — RONCESVALLES, žuvų prekyba, nepaprastai geras ir pelningas verslas. Vienintelė šios rūšies krautuvė visam rajone. Geri įrenginiai. Savininkas pageidauja lietuvio pirkejo. Prašoma kaina — \$5,500.

INDIAN RD. — BLOOR, testamentinis pardavimas. Trys atskiri butai — 12 kambarių per tris aukštus. Namas gerame stovyje, arti susisiekimo, krautuvų ir parko. Idealus nuomojimui. Reikalingas didesnis įmokėjimas. Didesnis vertas pirkyns.

BLOOR — RUNNYMEDE, tik \$8,000 įmokėjimas, 9 kambariai, atskiras mūrinis namas. Trys virtuvės, dvi prausyklos, arti požeminio traukinio. Atvira skola 10-čiai metams.

HAVELOCK — COLLEGE, gatvėje priešais Priskėlimo bažnyčią, 9 kambarių namas. Įmokėti apie \$8,000. Skola iš 8½%. Mūrinis dvigubas garažas, geras privatiavimas.

BLOOR — DURIE ST., 7 kambariai per du aukštus, gražus namas, alyva-vandeniu šildomas, didelis kiemas, soninis įvažiavimas, garažas. Įmokėti apie \$12,000.

RONCESVALLES — HIGH PARK BLVD., 15 kambarių per tris aukštus, 4 virtuvės, 4 prausyklos. Visa laika išnuomoti atskiri butai. Didelis kiemas, garažas su privatu įvažiavimu. Atvira skola iš 7½%. Reikalingas didesnis įmokėjimas.

S. JOKUBAITIS

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

A. L. GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakarais — HU. 9-1543

BLOOR — RUNNYMEDE, \$32,900 prašoma kaina; atskiras, rupių plytų, 6 kambarių namas; nauja apšildoma sistema, garažui vieta. Palikimas — reikalinga būtinai parduoti; apie \$10,000 įmokėti, viena skola.

DURIE GATVE, \$35,900 prašoma kaina; atskiras rupių plytų namas, didelis kiemas, garažas; įmokėti apie \$12,000, viena skola, tuojau galima apsigyventi.

REIKALINGAS KLIENTUI NAMAS 2 arba 3 aukštų High Parko arba Roncesvalles rajone. Pageidaujama, kad būtų 4 kambariai pirmame aukšte. Įmokėti gali \$25,000.

Dėl tolimesnių informacijų skambinkite A. GARBENIUI

Extra Realty Ltd.

(NAUJAS ADRESAS)

758 DOVERCOURT RD., TORONTO 4, TEL. LE 1-1161

BLOOR — RUNNYMEDE RD., \$17,000 įmokėti, mūro, atskiras, 12 kambarių, tikras dvibutis (duplexas), 2 mūro garažai, privatus įvažiavimas. Kaina \$38,000. Liks viena atvira skola 8.5% 5 metams.

NOTTAWASAGA UPE — 26 KELIAS, ant upės kranto, 10 akrų derlingos žemės, mažas įmokėjimas, prienamą kaina.

BLOOR — ROYAL YORK, \$8,000 įmokėti, mūro, atskiras, 5 kambarių vienaaužstis (bungalow), užbaigtas rūšys. Prašo \$28,000.

KIPLING — RATHBURN, \$10,000 įmokėti, mūro, atskiras, vienaaužstis (bungalow), mod. virtuvė, užbaigtas rūšys, garažas, privatus įvažiavimas. Prašo \$32,900.

EGLINGTON — KEELE, \$12,000 įmokėti, mūro, atskiras, 3 butų apt., 2 butai po 5 kambarius ir vienas 3 kambarių. Prašo \$48,000. Geri pirkiniai. Skubiai teiraukitės.

J. KUDABA

Toronto Real Estate Boards narys

LE 1-1161, namų 783-2105

Du nauji vyskupai Kaune

(Atkelta iš 1 psl.)

teisės, kurią baigė daktaro laipsniu. Dėstė Kauno kunigų seminarijoje (30 klierikų) irėjo Vilkaviškio vyskupijos kanclerio pareigas. Prieš tai kurį laiką vikaravo Priskėlimo parapijoje Kaune, kuriame yra ir gimęs.

Sventinimo iškilmėse Kauno bazilikoje dalyvavo kunigų seminarijos auklėtiniai, Kauno arkivyskupijos kapitulos nariai, Vilkaviškio vyskupijos kunigų atstovai, šventinamųjų artimieji. Giedoją bazilikos choras. Apie aiskino kunigų seminarijos rektorius kun. dr. V. Butkus. Naujieji vyskupai paskirti: L. Povilonis, Arkivyspū titulinis vyskupas, vysk. J. Pletkaus pagalbininku Telsiuose, o R. Kriksčiūnas, titulinis Amajos vyskupas — vysk. J. Labuko pagalbininku Kaune.

KANADOS IVYKIAI

(Atkelta iš 1 psl.)

mos žaidynes, kuriose dalyvauja apie 750 sportininkų iš Šiaurės-vakarų teritorijos, Jukono ir Aliaskos. Tikimasi svečių tarpe matyti karalienę Elzbietą su princu Pilypu. Šiaurės-vakarų teritorija turi 1,300,000 kv. mylių plotą, bet tik 32,000 gyven-tojų.

Sovietų premjero A. Kosyginio žentas D. Gvišiani, valstybinio komiteto mokslo ir technologijos reikalams vicepirmininkas, žada lankytis Kanadoje, kur bus pradėtos mokslinio ir technologinio apsiukimo sutarties derybos. Perna sovietai pradėjo bendradarbiauti su Kanados valstybine Polymer bend-

Ateitininkų žinios

Sekmadienį, sausio 11, įvyks šie susirinkimai: visų jaun. būrelių berniukų ir mergaičių — 2 v. Berniukai renkasi Priskėlimo par. patalpose, mergaitės — L. V. Namuose. Susirinkimai užtruks iki 3.30 v. Tėvai, kurie atveža vaikus, prašomi laukti kartu parapijos raštinėje.

Vyresniųjų moksleivių bendras susirinkimas — 4.30 v. ateitininkų kambaryje. Susirinkimas gana svarbus, visi prašomi dalyvauti. Kurie dar nesumokėjo nario mokesčio, prašomi tai padaryti šį sekmadienį. Taip pat sekmadienį bus galima sumokėti "Ateities" prenumerata. Atsinešti \$5.

Studentai ateitininkai dėkoja visiems, kurie parėmė auką, kai buvo giedamos kalėdinės giesmės, važinėjant į namus.

Studentų ruoštas slidinėjimo savaitgalis buvo gana gausus dalyviams. Iš vadovų dalyvavo: kun. G. Kijauskas, SJ, seselė Ignė ir kt. Nuoširdi padėka p. Jonaitienei, kurios vasarnamis tapo "ziemamiu". Ačiū ne tik už šilumą, prieglaudą, bet ir rūpinimą maistu.

Ateitininkų kambaryje Priskėlimo par. patalpose sekmadieniais po 10 val. Mišių jaunimui duodama kava nemokamai. Kviečiami visi užėti ir pasikalbėti. Taip pat parduodami nealkoholiniai gėrimai.

Kalėdų atostogų metu buvo su-ruošti šie užsiėmimai: bendras čiunžimas Sv. Mykolo gimnazijoje, slidinėjimo ekskursija autobusu į Al-bion Hills parką, vienos savaitės ideologiniai kursai Dainavoje, kuriuose dalyvavo 17 Toronto moksleivių ir visa MAS centro valdyba.

1970 metai vadinami jubilėjiniais ateitininkų metais, nes sueina 60 metų nuo ateitininkų įsistejimo.

Skautų veikla

P.p. Gobiai iš Detroito, stovyklavę pereiną vasarą Romovus stovyk-loje, Toronto jūrų skautams atsiun-tė filmą ir nuotraukų. Už tai tariamas nuosirdus ačiū.

Kaziuko mugė — kovo 1 d. Priskėlimo salėse. Draugovės, talkina-mos tėvų, jai uoliai ruošiasi.

Draugovės yra prašomos pas-partinti registracijos ir mokesčių surinkimo darbą. Iki N. Metų pas kanadiečius skautus užsiregistro-va "Rambyno" tunto Dariaus-Girėno ir Mindaugo draugovės.

Romovus komiteto pirmininku siems metams yra išrinktas A. Vasi-lauskas. Linkime sėkmės.

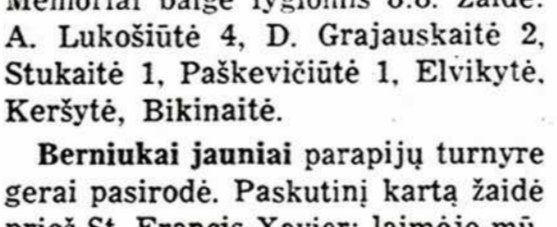
"Satrijos" tunto kanklininkės yra pakviestos dalyvauti KLB To-ronto apylinkės ruošiamoje Vasario 16 d. minėjimo programoje. Grupė ruošiasi pasirodymui. Č. S.

City Driving School

Pripažinta Ontario Safety Lygos. Baite šia mokykla gausa pene autovežimui drauda. Nemo-kami nurodymai klasėje ar namuose turinties laikinus leidi-mus. Mokome vairuoti stand-artinius ir automatinis auto-mobilius. 1076 BATHURST ST. Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331

Turner & Porter

laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

HAMILTONO KOVO ŽINIOS
Mergaitės, dalyvaudamos miesto turnyre, prieš Dundas Rec. koman-dą laimėjo 16:14. Žaidė: D. Grajauskaitė 8, I. Paškevičiūtė 4, V. Stukaitė 2, A. Lukošiuūtė 2, O. Elvikytė, R. Keršytė, S. Cerškūtė, I. Žilvytė. Praėjusi šeštadienį prieš Central Memorial baigė lygisomis 8:8. Žaidė: A. Lukošiuūtė 4, D. Grajauskaitė 2, Stukaitė 1, Paškevičiūtė 1, Elvikytė, Keršytė, Bikinaitė.

Berniukai jauniajai parapijų turnyre gerai pasirodė. Paskutinį kartą žaidė prieš St. Francis Xavier; laimėjo mū-siškiai 49:28. Žaidė: J. Elvikis 24, Gureckas 7, Sniuolis 7, Todorowich 6, Kalvaitis 5, R. Kalvaitis, Blekaitis, Trumpickas, R. Seštukas. Šią koman-dą treniruoja A. Bakaitis ir G. Breichmanas.

VYČIO ŽINIOS

Geriausia sportininkė. Toronto di-džioji spauda, minėdama geriausias praėjo dešimtmėčio sportininkes, iš-vardijo slidininkę N. Green, plaunki-kę E. Tanner, čiuožėją P. Burka ir V. Nešukaitę, kuri būdama 14 metų tapo S. Amerikos moterų stalo teni-so meistere.

Vyčio klubas virš 20 metų sporti-nėje veikloje yra laimėjęs daug tau-rių. Šiuo momentu norima surašyti visus laimėjimus ir suregistruoti tau-res. Visi vytičiai, turintieji taures, VYČIO KLUBAS

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydymoji medžiaga išrodžius galia sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarbės tyrimų institutas atra-do išpažįstą gydymą, o medžiaga sugebanti sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais išvengiant skausmams, išvokdam hemorojus susitrukvimas.

Tačiau visų svarbiausia — rezul-tatai būdavo toki nuostabūs, kad šis pa-garbėjimas tesudavėsi daugeli mėnesių.

Ta buvo patvirtinta naudodami gydymo-jią medžiagą (Bio-Divne) kuri greitai padeda užvoti pažeistoms celėms ir audiniams naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Divne galima naudoti tepa-lu, bei laidoje formoje "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinė-se. Prieš tai turite išvengti, jei nebei-šite patenkinti

408 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1944

Jeigu jums reikia vaistų pagal receptus ar kitų kasdieninio reikalingumo daiktų, paskambinkite, parašykite ar patys asmeniškai: užėikite į MARGIS DRUG STORE. Jei jūs turite betkokią problemą, paskambinkite mums, mes pasiryžę jums padėti geriausiai.

MES TURIME DAUGYBE EUROPIETISKU MISINU, KAIP TRE-JOS DEVYNERIOS, RAMUNELES, ZUBRAZOLE, "C" TERMO-METRAI IR KT.

REITAS MOTORIZUOTAS PRISTATYMAS NEMOKAMAI VISĄ DIENĄ. NESIVARZYKITE PASKAMBINTI TEL. LE. 5-1944

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

Margis Drug Store

JOHN V. MARGIS, Phm.R
408 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1944

Jeigu jums reikia vaistų pagal receptus ar kitų kasdieninio reikalingumo daiktų, paskambinkite, parašykite ar patys asmeniškai: užėikite į MARGIS DRUG STORE. Jei jūs turite betkokią problemą, paskambinkite mums, mes pasiryžę jums padėti geriausiai.

MES TURIME DAUGYBE EUROPIETISKU MISINU, KAIP TRE-JOS DEVYNERIOS, RAMUNELES, ZUBRAZOLE, "C" TERMO-METRAI IR KT.

REITAS MOTORIZUOTAS PRISTATYMAS NEMOKAMAI VISĄ DIENĄ. NESIVARZYKITE PASKAMBINTI TEL. LE. 5-1944

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

Margis Drug Store

JOHN V. MARGIS, Phm.R
408 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1944

Jeigu jums reikia vaistų pagal receptus ar kitų kasdieninio reikalingumo daiktų, paskambinkite, parašykite ar patys asmeniškai: užėikite į MARGIS DRUG STORE. Jei jūs turite betkokią problemą, paskambinkite mums, mes pasiryžę jums padėti geriausiai.

MES TURIME DAUGYBE EUROPIETISKU MISINU, KAIP TRE-JOS DEVYNERIOS, RAMUNELES, ZUBRAZOLE, "C" TERMO-METRAI IR KT.

REITAS MOTORIZUOTAS PRISTATYMAS NEMOKAMAI VISĄ DIENĄ. NESIVARZYKITE PASKAMBINTI TEL. LE. 5-1944

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

Margis Drug Store

JOHN V. MARGIS, Phm.R
408 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1944

Jeigu jums reikia vaistų pagal receptus ar kitų kasdieninio reikalingumo daiktų, paskambinkite, parašykite ar patys asmeniškai: užėikite į MARGIS DRUG STORE. Jei jūs turite betkokią problemą, paskambinkite mums, mes pasiryžę jums padėti geriausiai.

MES TURIME DAUGYBE EUROPIETISKU MISINU, KAIP TRE-JOS DEVYNERIOS, RAMUNELES, ZUBRAZOLE, "C" TERMO-METRAI IR KT.

REITAS MOTORIZUOTAS PRISTATYMAS NEMOKAMAI VISĄ DIENĄ. NESIVARZYKITE PASKAMBINTI TEL. LE. 5-1944

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

Margis Drug Store

JOHN V. MARGIS, Phm.R
408 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1944

Jeigu jums reikia vaistų pagal receptus ar kitų kasdieninio reikalingumo daiktų, paskambinkite, parašykite ar patys asmeniškai: užėikite į MARGIS DRUG STORE. Jei jūs turite betkokią problemą, paskambinkite mums, mes pasiryžę jums padėti geriausiai.

MES TURIME DAUGYBE EUROPIETISKU MISINU, KAIP TRE-JOS DEVYNERIOS, RAMUNELES, ZUBRAZOLE, "C" TERMO-METRAI IR KT.

REITAS MOTORIZUOTAS PRISTATYMAS NEMOKAMAI VISĄ DIENĄ. NESIVARZYKITE PASKAMBINTI TEL. LE. 5-1944

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

Margis Drug Store

JOHN V. MARGIS, Phm.R
408 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1944

Jeigu jums reikia vaistų pagal receptus ar kitų kasdieninio reikalingumo daiktų, paskambinkite, parašykite ar patys asmeniškai: užėikite į MARGIS DRUG STORE. Jei jūs turite betkokią problemą, paskambinkite mums, mes pasiryžę jums padėti geriausiai.

MES TURIME DAUGYBE EUROPIETISKU MISINU, KAIP TRE-JOS DEVYNERIOS, RAMUNELES, ZUBRAZOLE, "C" TERMO-METRAI IR KT.

REITAS MOTORIZUOTAS PRISTATYMAS NEMOKAMAI VISĄ DIENĄ. NESIVARZYKITE PASKAMBINTI TEL. LE. 5-1944

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

Margis Drug Store

JOHN V. MARGIS, Phm.R
408 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1944

Jeigu jums reikia vaistų pagal receptus ar kitų kasdieninio reikalingumo daiktų, paskambinkite, parašykite ar patys asmeniškai: užėikite į MARGIS DRUG STORE. Jei jūs turite betkokią problemą, paskambinkite mums, mes pasiryžę jums padėti geriausiai.

MES TURIME DAUGYBE EUROPIETISKU MISINU, KAIP TRE-JOS DEVYNERIOS, RAMUNELES, ZUBRAZOLE, "C" TERMO-METRAI IR KT.

REITAS MOTORIZUOTAS PRISTATYMAS NEMOKAMAI VISĄ DIENĄ. NESIVARZYKITE PASKAMBINTI TEL. LE. 5-1944

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

Margis Drug Store

JOHN V. MARGIS, Phm.R
408 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1944

Jeigu jums reikia vaistų pagal receptus ar kitų kasdieninio reikalingumo daiktų, paskambinkite, parašykite ar patys asmeniškai: užėikite į MARGIS DRUG STORE. Jei jūs turite betkokią problemą, paskambinkite mums, mes pasiryžę jums padėti geriausiai.

MES TURIME DAUGYBE EUROPIETISKU MISINU, KAIP TRE-JOS DEVYNERIOS, RAMUNELES, ZUBRAZOLE, "C" TERMO-METRAI IR KT.

REITAS MOTORIZUOTAS PRISTATYMAS NEMOKAMAI VISĄ DIENĄ. NESIVARZYKITE PASKAMBINTI TEL. LE. 5-1944

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

Margis Drug Store

JOHN V. MARGIS, Phm.R
408 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1944

Jeigu jums reikia vaistų pagal receptus ar kitų kasdieninio reikalingumo daiktų, paskambinkite, parašykite ar patys asmeniškai: užėikite į MARGIS DRUG STORE. Jei jūs turite betkokią problemą, paskambinkite mums, mes pasiryžę jums padėti geriausiai.

MES TURIME DAUGYBE EUROPIETISKU MISINU, KAIP TRE-JOS DEVYNERIOS, RAMUNELES, ZUBRAZOLE, "C" TERMO-METRAI IR KT.

REITAS MOTORIZUOTAS PRISTATYMAS NEMOKAMAI VISĄ DIENĄ. NESIVARZYKITE PASKAMBINTI TEL. LE. 5-1944

Metinis "Tėviškės Žiburių" spaudos balius — š. m. sausio 31, šeštadienį, Priskėlimo par. abiejose salėse. Meninė programą atliks garsusis Klevelando vyrų orkestras. Atvyks su naujai paruošta lietuviška, spaudos baliiui pritaikinta programa. Ruošama vertingų laimikių loterija. Bus turtingas bufetas, linksma šokių muzika, o dvi erdvios salės sutalpins ir gausiausia publiką. Stalai rezervuojami iš anksto "TZ" administracijoje. Bilietai jau paruošti ir platinami nuo sausio 8, ketvirtadienio. Kaina — \$3, studentams \$1.50.

TORONTONT

Sv. Jono Kr. par. žinios

Priskėlimo par. žinios

— 1969 m. pakrikštyta 11 kūdikių, sutuokta 10 porų, palaidota 24. Pirmajai Komunijai paruošta 13, Sutvirtinimui — 63. Vienas svarbesnių parapijos užsimojimų praėjusiais metais buvo pastatymas Sv. Jono lietuvių kapinėse Kankinių koplyčios ir bendradarbiaujant su Toronto apyl. valdyba — laisvės paminklo. Visa statyba turėjo būti jau užbaigta, bet dėl meninio paminklo užbaigimo, atsiradus nuomonių skirtumų, darbai nusitęsė. Sausio mėnesį šie reikalai paaiškės ir bus vykdomi užbaigiamieji darbai.

— Ši sekmadienį pamokslus sakys sveičias iš P. Korėjos — Tėv. Vėželis, OFM.

— Gavėnios rekolekcijas vesti parapijos bažnyčioje pakviestas mons. Vytautas Balčiūnas iš JAV.

— Šią savaitę lankomi parapijiečiai Bloor-Keele-Annette rajone.

— Tikybos pamokos vaikams, besirengiantiems pavasarį pirmajai Komunijai, prasidės šį sekmadienį po 10 v. pamaldų.

— Mirus Lietuvoje motinoms, nuosirdi užuojauta O. Kuniutienei, S. Stonkieni ir A. Tutliui bei jų šeimoms.

— Šį šeštadienį, sausio 10 d., 7.30 v.r., Mišios už a.a. Mariją Stuikiene. Jas užprašė vietoj užuojautos J. M. Seferliui, Izid. ir A. Gataveckai.

— Šį sekmadienį Mišios 10 v. už a.a. Uršulę Motjukiene.

— Par. salėje po N. Metų parengimo rastas moteriškas laikrodėlis. Kreiptis į kleboniją.

Lietuvių Veteranų Sąjungos "Ramovė" Niagaros pusiasalio skyriaus valdyba paskyrė "TZ" \$100 auką. Nuosirdus aciu už paramą.

Per Toronto lietuvių "Caritas" šalpai aukojo: A. A. Valadkos \$35; M. Arštikaitytė ir J. Valiulis po \$10.

P A D E K A

Nuosirdžiausia padėką reikiuku savo geriausiems bičiuliams už suruoštas mano namo įkurtuves, už gėles ir gražias bei vertingas dovanas. Dėkoju Sv. Jono Kr. par. kun. Jonui Staškevičiui už sukalbėtą malda, pašventinimą namo ir ta proga tartą malonų žodį. Ypatingą padėką rengėjams P. Paškovičienėi, S. Kalyžini ir J. Zabulioniui. Taip pat dėkoju už atsilankymą ir prisidėjimą: J. J. Dobilevičiui, V. Germanavičiui, Pr. Grumbiniui, p.p. Hagedornams, p.p. Juknevičiams, E. J. Kukučiams, E. V. Kiliams, A. Kapteinai, H. J. Lasiams, K. M. Maciulevičiams, J. Matuliuskui, B. F. Rečkėiams, St. Rimdžiuvieni, G. A. Senkams, B. Steponaičiui, J. Vaitkui, E. M. Zabulioniui, J. K. Žiliams, J. Petravičiui.

VIENTELE KANADOS VALDZIOS REGISTRUOTA NATURALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Ivaivairus natūralūs gydymo būdai — masažai, gydymieji judesiai, elektronika, ivaivairūs pūplėčiai, garai. B. NAUJALIS, R.M.N.P. R.N.A. natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

ISNUOMOJAMAS visas antras aukštasis iš 4 kambarių ir virtuvės; yra garažas. Tel. 767-6685.

WASAGOJE — SPRINGHURST vasarvietėje išnuomojami kambariai savaitgaliams, savaitėms arba nuolatiniams gyvenimui. Šiltas vanduo, galima išsivirti. Skambinti telefonu 766-0594.

ATLIEKU VISUS NAMŲ MEDŽIO REMONTO DARBUS. Darau virtuvės spinteles ir įrengiu poilsio kambarius. Tel. 535-4724.

NEBRANGUS ORKESTRAS (trijų asmenų) šeimyniniams parengimams ir keturių asmenų ivaivairiems parengimams. Tel. 767-7084, A. Zaremba.

Fleet Electric Co. Ltd. ELEKTROS RANGOVAS Atlieku visus elektros irengimo darbus Toronto 923-7194. Sav. A. Ceponis

PLUMBING and HEATING J. LISAUSKAS. VALDZIOS PRIPAZINTAS PLOMBERIS, ATLIEKA IVAIVAIRIUS VAMZDZIŲ IR APSILDYMO DARBUS. Darbas sąžiningas ir nebrangus. 148 Westminster Ave., Toronto Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

BARONESSA BEAUTY SALON 2265 BLOOR ST. W. TEL. 762-4252 (kampus Bloor-Durie gatvių). Sav. Alė Kerberienė

TORONTO PRISKĖLIMO PARAPIJOS CHORAI

maloniai kviečia Jus į tradicinį

POBŪVI-VAKARA

Sausio 17, šeštadienį, Priskėlimo salėje

Meninė programa, šokiai, grojant D'Amico orkestrui, loterija, bufetas ir choristų nuoširdumas Jus linksmam nuteiks.

Bilietai suaugusiems — \$2, studentams — \$1. Pradžia — 6.30 v. v.

Medžiotojų ir Žūklautojų Klubas

"Taurus" rengia tradicinį metinį balių

1970 metų sausio 10 dieną Priskėlimo parapijos salėje

"Karšta vakarienė" Turtinga loterija "D'Amico orkestras"

Stalai numeruoti. Bilietai gaunami pas klubo narius

Pradžia — 7 valandą vakaro.

Klubo Valdyba

Klubo nariui KOSTUI ŽULIUI bei jo šeimai, jo mylimai MAMYTEI Lietuvoje mirus, reikiame gilią užuojautą —

Toronto Medžiotojų ir Žūklautojų Klubas "Taurus"

Mylimai Mamytei ATA URSULEI MOTJUKIENEI

Lietuvoje mirus, dukteris ONA KUNIUTIENE ir ZOSE STANKIENE bei kitus artimuosius liūdesio ir skausmo valandoje nuosirdžiai užjaučia —

A. B. Čirūnai

PETRUI BERNOTUI

mirus, jo dukrai DANUTEI, žentui ALBERTUI DRON-SATAVICIAMS ir šeimai, sūnams ir jų šeimoms — VALENTINUI ir ELMAI, VLADUI ir JANEI BERNOTAMS, taip pat JUOZUI ir BLANKAI DRONSATAVICIAMS bei visiems artimiesiems reikiame nuosirdžią užuojautą ir kartu liūdime —

J. K. Bartkai A. E. Keršiai A. B. Paučiai V. A. Pašiliai

Gen. konsulas J. Zmuidzinus Naujos plokštelės. Iš "Fine Music Records" Klevelande gautas Toronto trys naujos plokštelės: Dariaus Lapinsko "Ainių dainos", aktorius Leono Barausko "Lietuvių pasakas", sol. Aldonos Stempuzienės idainuota įvairių operų arijos. Plokštelės įrašytos V. Vokietijoje su Stuttgart simfoniniu orkestru, vadovaujant muz. D. Lapinskiui. Plokštelės (stereo) yra techniškai gerai atliktos, su gražiai apipavidalintais applanais. Kanadoje jos gaunamos pas A. Čičiką, Alfa Radio a. TV, 295 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ont. Tel. 536-1373. Kaina — po \$6.50. A. Čičikas yra klevelandiškos firmos generalinis atstovas Kanadoje.

Lietuvių mokytojų suvažiavimas, organizuotas KLB švietimo komisijos, įvyko sausio 3 d. Priskėlimo par. patalpose. Žodžių sveikino gen. kons. dr. J. Zmuidzinus, PLB valdybos pirm. St. Barzdukas, KLB pirm. dr. S. Cepas, PLB švietimo tarybos pirm. A. Rinkūnas; raštu — Kunigij Vinybės pirm. mons. J. Tadarauškas. Suvažiavimui pirmininkavo mokykl. L. Eimantas iš Londono ir J. Andrusis iš Toronto, sekretoriavo mokykl. R. Ulbienė. Paskaitas skaitė J. Ceponutė ir Ad. Abramaitienė. Simpoziumo tema buvo "Tautinis ugdymas liuanistinėje mokykloje". Jam vadovavo KLB švietimo pirm. L. Tamošauskas, dalyvavo: St. Barzdukas, A. Rinkūnas, V. Bireta, Pr. Joga iš Klevelando, mokykl. Parešytė ir mokykl. Keraitė. Mokyklų vedėjai ar atstovai pranešė apie savo mokyklų darbus. Suvažiavimas baigtas bendra vakariene. Suvažiavimui ruošta daugiausia rūpinosi L. Tamošauskas. Dalyvavo apie 60 asmenų. Apsvarstė bėgamuosius švietimo reikalus, mokytojai grįžo tęsti darbu.

Didžioji Toronto spaudoj padaržė lietuviškos pavardės nusikaltimų aprašymuose. Vieni jų minimi vagystėse, kiti muštinėse ir pan. Tai kelia susirūpinimą lietuvių visuomenėje, kuriai rūpi išsaugoti gerą lietuvių vardą.

P. Sukevičius su Ponia grįžo į Torontą iš Floridos, kur praleido žiemos atostogas; buvo apsiėję su Petravičių rezidencijoje (7744 Hawthorne Ave., Miami Beach, Florida, USA). Ten turėjo progos susitikti su torontiečiais bei torontietėmis — pėlėmis Kaunaitėmis ir kt. Pažymėtina, kad P. Sukevičius, lankydamasis JAV-se, įsigijo meniliu uolu gabalėlį, atgabentą astronautui.

Parduodamas ar išnuomojamas restoranas su gyvenamu namu gerame stovyje; yra GAZOLINO STOTIS ir ŠEŠIOS KABINOS. Prie 3-čio kelio važiuojant į Windsorą, 16 mylių nuo Ford fabriko. Kreiptis: 357 Clarence St., London, Ont. Mrs. M. Statkus

MONTREALQUE

Sv. Kazimiero par. žinios

— N. Metų naktį Notre-Dame šventovėje buvo laikomos Mišios, kuriose dalyvavo visos tautybės. Lietuviams atstovavo Sv. Kazimiero parapijos studentai — M. Markauskaitė, L. Gabrusevičiūtė, St. Rašytinis ir J. Rašytinis. Montrealio lietuvių vardu jie įteikė arkivyskupiui dovaną — medinį lietuvišką kryžių, kurį išdrožinėjo ir padovanojo Vyt. Vasiliauskas. Visa tai organizavo mūsų energingasis klebonas.

— Kalėdų naktį per pamaldas parapijos choras giedojęs pilname sąstate. Kartu su choru solo giedojo sol. G. Capkauskienė. Ypač gražiai ir jaudinančiai skambėjo "Tyliają naktį". Tikrai mūsų par. choras yra vertas pagyrimo.

— Sv. Elžbietos draugija 50 metų sukakties proga rengia išskilmingą vakarienę sausio 31 d. parapijos svetainėje. Puikus karšti valgiai, visi gerimai nemokamai; gros geras šokių orkestras. Bilietas kaina \$5. Išgikime bilietus iš anksto.

— Par. svetainėje buvo surengtas šaunus ir gausus N. Metų sutikimas. Visi atsilankiusieji buvo labai patenkinti. Mūsų darbščios šeiminkės davė du kartus karštą vakarienę. Grojo puikus šokių orkestras. Laimingasis loterijos numeris gavo dovaną. Virtuvėje jau dvi dienas prieš pobūvį pradėjo darbuotis mūsų darbščiosios šeiminkės: p.p. Paznokaitienė, Girdauskienė, Milienė, L. Ambrasienė, Markauskienė ir Rašytinėnė. N. Metų parengimas davė parapijai \$835. Daugiausia bilietų (60) išplatino Juzė Ambrasaitė — Mme Bohemier

— Mirė Mykolas Venckaitis; palaidotas sausio 2 d.

— Kalėdų rinkliava — \$498.08.

— Svečių laikotarpįje mūsų parapijoje talkino Tėv. Juozas Arnauskas, SJ, iš Čikagos. K. A.

TORONTO, ONT.

Dr. Julius Avizienis su Ponia, dviem sūnumis, tėvais ir uošve iš Pietų Afrikos (No. 3 Jasmin St., Welkome, O. F. S., South Africa) Kalėdas ir N. Metus praleido Toronte. Buvo apsiėję pas pažįstamus Martą ir Bronių Jurėnus, Joną ir Vytautą Vingelius, Joną ir Lidiją Grinskis. N. Metų dieną aplankė Anicetą Zalagėną, kur sukūrio ir daugiau torontiečių. Dr. Julius Avizienis įdomiai papasakojo apie savo gyvenimą P. Afrikoje, nes ligo-nis lanko daugiausia malūn-sparniū už 100 ar daugiau mylių. Domėjosi Kanados lietuvių gyvenimu ir jų kultūrinę veiklą. Ta proga A. Zalagėnas ir V. Balčiūnas dr. J. Avizieniui įteikė dovaną — knygą "Lithuanians in Canada", kurioje atspindi lietuviškoji kultūrinė veikla, sukurta iki šiol, o patresniam ryšiui palaikyti tarp abiejų kontinentų tautiečių užprenumeravo "Tėviškės Žiburius". Giliai sujudintas Sveičias nuosirdžiai dėkojo už taip vertingas dovanas. Dr. J. Avizienis gimė ir mokslus baigė P. Afrikoje, bet neblogai kalba lietuviškai. Sveičiai, apžiūrėję Torontą, išvyko į Angliją ir kitus Europos kraštus, o iš ten pasuks į gimtąją Pietų Afriką.

Meksikoje Kalėdų atostogas praleido dr. Aleksandras Spudvas su žmona Birute ir dukrele Monika. Floridoje žiemos atostogas praleido dail. T. Valius su Ponia, gimnazijos mokytojai Algirdas ir Vida Sukiai. Madride, Ispanijoje, pas tėvus p.p. Meilus žiemoja Dalia Gruodienė su abiem vaikais Karole ir Vytuku.

St. Barzdukas, PLB valdybos pirm., ir Pr. Joga, šeštad. mokyklos vedėjas, iš Klevelando dalyvavo Kanados lietuvių šeštadienių mokyklų mokytojų suvažiavime Toronte sausio 3 d., o sausio 4, sekmadienį, dalyvavo pamaldose Sv. Jono Kr. šventovėje. Po pamaldų turėjo progos susipažinti su projektais Laisvės paminklo lietuvių kapinėse. Mokykl. Pr. Joga aplankė "TZ" redakciją ir painformavo apie lietuvių švietimą Klevelande. Ateinančią vasarą Pr. Joga su J. Andriuliu, Toronto šeštad. mokyklos vedėju, pavesta rengti mokytojų stovyklą Dainavoje.

Amerikietiškas Dehn Krueger, studentas, iš Knoxville, Tennessee, susidomėjęs lietuvių kalba ir jos pramokę iš vadovėlių, palaikė ryšius su lietuvių. Prieš porą metų jis lankėsi "TZ" redakcijoje kaip turistas. Kalėdų ir N. Metų proga jis atsiuntė sveikinimą — lietuvišką atvirutę su savą ranka išrašytomis linkėjimais lietuvių kalba.

Aušros Vartų par. žinios

— Kalėdų naktį parapijos choras, vadovaujamas A. Keblio, labai gražiai giedojo kalėdines giesmes. Solistė Elzbieta Kardelienė, kuri neseniai išleido savo dainų plokštelę, Kalėdų naktį Bernulij Mišiose išpūdingai pagiedojo kalėdinę giesmę.

— Lietuvoje antrą Kalėdų dieną mirė Veronika Lukošūnienė. Vėlonės artimiesiems reikiame gilią užuojautą.

— Kalėdų rinkliavos sudarė \$515.17.

— Visuotinis Aušros Vartų parapijiečių susirinkimas šaukiamas 1970 m. sausio 11 d. tuoj po 11 val. Mišiu. Bus renkami du nauji parapijos komiteto nariai. Parapijos klebonas praneš apie dabartinę parapijos padėtį. Visi parapijiečiai kviečiami dalyvauti šiame svarbiame susirinkime. rasti kandidatus, kurie galėtų ir norėtų nuosirdžiai darbuotis parapijai. Susirinkimo dalyviai bus pavašinti kava.

— Sausio 17 d. — Aušros Vartų parapijos vakariene. Bilietai — pas parapijos komiteto narius ir klebonijoje.

— Aukojo parapijai po \$10: J. Gražys, J. Jurėnas; J. Lowell \$5.

— Naujujų Metų dieną bažnyčioje surinkta \$240.14.

Ilgus metus kalėjęs JAV kalėjimuose p. Karpis ir dabar gyvenąs Montrealyje buvo parodytas televizijoje su korespondentu, kuris klausinėjo apie buvusį kalėjimo vienutės draugą Manson. Pastarasis yra kaltinamas įsakymu nužudyti kino aktorę Tate ir jos artimuosius Los Angeles mieste.

Lygos ir Cendel kredito unijų bendras atstovų suvažiavimas kviečiamas 1970 m. sausio 31 d. "Litui" atstovaus pirm. J. Bernotas, ved. P. Rudinskis ir vice-pirm. P. Styra. Suvažiavimo tikslas: naujos kredito unijų federacijos sudarymas, statuto priėmimas ir mokesčių nustatymas. Pastaruoju reikalu specialus 14-kos didesniųjų kredito unijų pasitarimas įvyko prieš pat Kalėdas. Diskusijų pagrindu buvo paimtas "Lito" raštu pateiktas mokesčių pasiūlymo projektas. Daugumas dalyvių tam projektui pritarė. Po to jis buvo perduotas Federacijos statutų ruošinčiam komisijai. Tame pasitarime "Litui" atstovavo ved. P. Rudinskis.

Ryšių su Lygu persitvarkymais lig šiol negalėjo pradėti darbo ir paskutinio narių susirinkimo išrinkta komisija "Lito" statutui pakeisti. Sio metu jau yra išverstas lietuvių kalba Kvebeko kredito unijų įstatymas (Bill No. 8), kuris bus išsiuntinėtas nariams kartu su kvietimu į metinį susirinkimą. Vertima atlikti R. Otto, kalbą istaise A. Vazalinskas. Pr. R.

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

DUODA PASKOLAS:		MOKA UZ:	
Asmenines iš	9%	Einamąsias s-tas	5.0%
Cėkių kredito iš	9%	Šėrus (numatyta)	6.0%
Nekiln. turto iš	9%	Taupomąsias s-tas	6.5%
įskaitant gyvybės draudimą iki \$10.000.		Term. ind. 1 metams	7.25%
JAU ISDUOTOS PASKOLOS iki termino lieka senomis palūkanomis (pradedant 6.5%)		Term. ind. 2 metams	7.75%
		Term. ind. 3 metams	8.0%
		Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2.000 šėrų sumos.	

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545; diena — penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir vakarais — pirmad., trečiadieniais ir penktad. nuo 7 iki 9 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

MONTREAL ENTERPRISES REG'D.

TELEFONAS 727-3120

VISŲ RŪSIŲ DRAUDA

6695-35th Avenue, Rosemount, Montreal, 409, P.Q.

ALBERTAS NORKELIUNAS, B.A.C.S.C.I.B. 727-3120

NAMŲ: **ARVYDAS RUDZEVICIUS, A.I.B.** 271-5758